

COBISS[®]

Kooperativni online bibliografski sistem i servisi

COBISS3/Katalogizacija

V6.4-00

Priručnik za korisnike

Institut informacijskih znanosti, Maribor, Slovenija

IZUM[®]

© IZUM, 2015.

Naslov originala: COBISS3/Katalogizacija, V6.4-00; december 2015

COBISS, COMARC, COBIB, COLIB, IZUM su zaštićene robne marke u posedu javnog zavoda IZUM.

Oracle i Java su zaštićene robne marke korporacije Oracle Corp ili njenih vlasnički povezanih kompanija.

Druge upotrebene robne marke pripadaju njihovim vlasnicima.

Priručnik uključuje sve dopune od izdavanja prve verzije priručnika u avgustu 2011. do danas. Sadržaj je usklađen s funkcionisanjem programske opreme COBISS3, V6.4-00 i važi i za sve sledeće verzije programske opreme do opoziva ili do objavljivanja nove elektronske verzije priručnika.

© IZUM, poslednje promene sadržaja: decembar 2015; prevod: decembar 2015.

ISSN 2350-3521

SADRŽAJ

PREDGOVOR	PREDGOVOR-1
O UPUTSTVIMA	O UPUTSTVIMA-1
1 UVOD	1-1
2 SISTEM UZAJAMNE KATALOGIZACIJE	2-1
2.1 Baze podataka	2.1-1
2.1.1 Bibliografske baze podataka.....	2.1-1
2.1.1.1 Strane bibliografske baze podataka.....	2.1-1
2.1.2 Normativne baze podataka	2.1-2
2.1.2.1 Strane normativne baze podataka.....	2.1-3
2.2 Bibliografski zapisi	2.2-1
2.2.1 Unos novog bibliografskog zapisa.....	2.2-1
2.2.2 Uređivanje postojećeg bibliografskog zapisa	2.2-1
2.3 Normativni zapisi.....	2.3-1
2.4 Način rada obnavljanjem	2.4-1
2.5 Dozvole za uzajamnu katalogizaciju.....	2.5-1
2.6 Privilegije.....	2.6-1
3 INTERFEJS ZA KATALOGIZACIJU	3-1
3.1 Naslovni red.....	3.1-1
3.2 Red menija	3.2-1
3.2.1 Meni Pretraživanje.....	3.2-3
3.2.2 Meni Zapis.....	3.2-4
3.2.3 Meni Uređivanje.....	3.2-5
3.2.4 Meni Pogled.....	3.2-7
3.2.5 Meni Podešavanja.....	3.2-8
3.2.6 Meni Spremište.....	3.2-9
3.3 Red alata	3.3-1
3.4 Spremište zapisa	3.4-1
3.5 Editor zapisa	3.5-1
3.6 Statusni red	3.6-1
4 PRETRAŽIVAČ	4-1
4.1 Izorno pretraživanje	4.1-1
4.1.1 Polja za pretraživanje.....	4.1-2
4.1.2 Pretraživanje po većem broju polja za pretraživanje	4.1-4
4.1.3 Dodatni operatori	4.1-5
4.1.4 Limitiranje	4.1-6
4.2 Komandno pretraživanje.....	4.2-1
4.2.1 Logički operatori	4.2-3
4.2.2 Kontekstni operatori	4.2-3
4.2.3 Pretraživanje po periodu.....	4.2-4
4.2.4 Limitiranje kod komandnog pretraživanja.....	4.2-5
4.3 Skeniranje	4.3-1

4.4	Pregled pojmova	4.4-1
4.5	Pohranjivanje upita	4.5-1
4.6	Izbor prikaza rezultata pretraživanja	4.6-1
5	PRIKAZIVAČ	5-1
5.1	Osnovni prikaz	5.1-1
5.2	Prikaz u MARC formatu	5.2-1
5.3	Standardni prikaz	5.3-1
6	SPREMIŠTE ZAPISA	6-1
6.1	Radni zapis	6.1-1
6.2	Dodavanje zapisa u spremište	6.2-1
6.2.1	Dodavanje zapisa iz pretraživača	6.2-1
6.2.2	Dodavanje zapisa za isti bibliografski izvor	6.2-1
6.2.2.1	Verzija zapisa iz COBIB-a	6.2-1
6.2.2.2	Verzija zapisa iz lokalne baze podataka	6.2-2
6.2.2.3	Izvorna verzija zapisa	6.2-2
6.2.3	Dodavanje privremeno pohranjenog zapisa	6.2-2
6.3	Uklanjanje jezičaka iz spremišta	6.3-1
6.3.1	Uklanjanje izabranog jezička	6.3-1
6.3.2	Uklanjanje svih, osim izabranog jezička	6.3-1
6.3.3	Uklanjanje svih jezičaka	6.3-1
6.4	Proveravanje zapisa	6.4-1
6.5	Poređenje zapisa	6.5-1
6.6	Upotreba spremišta zapisa prilikom uređivanja	6.6-1
6.6.1	Kopiranje teksta	6.6-1
6.6.2	Kopiranje polja	6.6-1
6.6.3	Kopiranje potpolja	6.6-1
6.6.4	Kopiranje sadržaja potpolja	6.6-2
6.7	Druge mogućnosti za rad u spremištu	6.7-1
6.7.1	Osvežavanje zapisa	6.7-1
6.7.2	Promena prikaza	6.7-1
6.7.3	Štampanje zapisa	6.7-1
6.7.4	Štampanje više zapisa istovremeno	6.7-2
6.7.5	Isključivanje podataka	6.7-3
6.7.6	Prikaz spiska biblioteka	6.7-5
6.8	Podешavanje parametara spremišta	6.8-1
7	EDITOR ZAPISA	7-1
7.1	Upravljanje zapisima	7.1-1
7.1.1	Metoda Uredi zapis	7.1-1
7.1.2	Metoda Preuzmi zapis	7.1-1
7.1.3	Metoda Priredi u novi zapis	7.1-1
7.1.4	Metoda Kreiraj zapis	7.1-2
7.1.5	Metoda Izbriši zapis	7.1-2
7.1.6	Metoda Dodaj lokalni zapis u COBIB	7.1-2
7.1.7	Metoda Proveri zapis	7.1-3
7.1.8	Metoda Privremeno pohrani zapis	7.1-3
7.1.9	Metoda Pohrani kao šablon	7.1-4
7.1.10	Metoda Pohrani zapis	7.1-4
7.1.11	Metoda Promeni masku za unos	7.1-6

7.1.12	Metoda Napusti zapis bez pohranjivanja.....	7.1-7
7.2	Otvaranje i zatvaranje polja i potpolja	7.2-1
7.3	Unos podataka.....	7.3-1
7.3.1	Unos sadržaja potpolja.....	7.3-1
7.3.1.1	Prozor Skup COBISS znakova.....	7.3-2
7.3.2	Unos kodiranih podataka	7.3-4
7.3.2.1	Šifrnici u padajućem spisku	7.3-4
7.3.2.2	Šifrnici u odvojenom prozoru	7.3-4
7.3.2.3	Neobavezujući šifrnici	7.3-5
7.3.2.4	Šifrnici za nekodirana potpolja	7.3-5
7.3.3	Menjanje vrednosti indikatora	7.3-6
7.3.4	Unos u polja pod normativnom kontrolom.....	7.3-7
7.3.4.1	Unos odrednice.....	7.3-9
7.3.4.2	Povezivanje odrednica.....	7.3-11
7.3.4.3	Prevezivanje odrednica	7.3-12
7.3.5	Unos pomoću numeratora.....	7.3-12
7.3.6	Specifičnosti prilikom unosa u polja COMARC/B formata.....	7.3-13
7.3.6.1	Polja za povezivanje kod kontinuiranih izvora (4XX).....	7.3-13
7.3.6.2	ISBN (010).....	7.3-14
7.3.6.3	Država izdavanja (102).....	7.3-14
7.3.7	Vrednosti koje korisnik unapred definiše	7.3-15
7.4	Dodavanje polja i potpolja	7.4-1
7.5	Brisanje polja i potpolja	7.5-1
7.6	Kopiranje i lepljenje.....	7.6-1
7.6.1	Kopiranje	7.6-1
7.6.1.1	Kopiranje teksta	7.6-1
7.6.1.2	Kopiranje polja.....	7.6-1
7.6.1.3	Kopiranje potpolja.....	7.6-1
7.6.1.4	Kopiranje sadržaja potpolja.....	7.6-2
7.6.2	Lepljenje	7.6-2
7.6.2.1	Dodavanje teksta lepljenjem	7.6-2
7.6.2.2	Dodavanje polja lepljenjem.....	7.6-2
7.6.2.3	Dodavanje potpolja lepljenjem.....	7.6-3
7.6.3	Posebno lepljenje.....	7.6-4
7.7	Određivanje redosleda polja i potpolja	7.7-1
7.8	Sužen i proširen prikaz zapisa.....	7.8-1
7.9	Uvid u priručnike	7.9-1
7.9.1	Priručnici COMARC	7.9-1
7.9.2	Drugi priručnici	7.9-2
7.10	Podešavanje parametara editora zapisa.....	7.10-1
7.11	Menjanje karakteristika polja i potpolja.....	7.11-1
8	KATALOGIZACIJA	8-1
8.1	Zapis postoji u lokalnoj bazi podataka.....	8.1-1
8.2	Preuzimanje zapisa.....	8.2-1
8.2.1	Zapis postoji u COBIB-u	8.2-1
8.2.2	Zapis postoji u mreži COBISS.Net.....	8.2-2
8.2.3	Zapis postoji u Online katalogu Kongresne biblioteke ili bazi podataka WorldCat	8.2-4
8.2.4	Zapis postoji u ISSN bazi podataka.....	8.2-6
8.3	Kreiranje zapisa	8.3-1

8.3.1	Zapis kreiramo od početka.....	8.3-1
8.3.2	Zapis kreiramo priređivanjem sličnog zapisa	8.3-2
8.3.3	Kreiramo šablon za novi zapis.....	8.3-4
8.4	Ispravljanje i dopunjavanje zapisa	8.4-1
8.4.1	Zapis iz COBISS3/Katalogizacija	8.4-1
8.4.2	Zapis iz COBISS2/Katalogizacija	8.4-2
8.4.3	Uređivanje neposredno u COBIB-u.....	8.4-4
8.5	Razrešavanje duplikata	8.5-1
8.5.1	Duplikat ne postoji u našoj lokalnoj bazi podataka	8.5-1
8.5.2	Duplikat se nalazi u našoj lokalnoj bazi podataka	8.5-2
8.6	Razrešavanje lokalnih zapisa	8.6-1
8.6.1	Lokalni zapis je duplikat.....	8.6-1
8.6.2	Lokalni zapis nije duplikat.....	8.6-2
9	NORMATIVNA KONTROLA	9-1
9.1	Interfejs za katalogizaciju	9.1-1
9.2	Pretraživač.....	9.2-1
9.3	Prikazivač.....	9.3-1
9.3.1	Osnovni prikaz.....	9.3-1
9.3.2	Prikaz u MARC formatu.....	9.3-1
9.3.3	Standardni prikaz	9.3-2
9.4	Spremište zapisa.....	9.4-1
9.4.1	Preuzimanje odgovornosti za zapis.....	9.4-1
9.4.2	Otkazivanje odgovornosti za zapis	9.4-2
9.4.3	Povezivanje odrednica u više bibliografskih zapisa istovremeno.....	9.4-2
9.5	Editor zapisa.....	9.5-1
9.5.1	Upravljanje zapisima	9.5-2
9.5.1.1	Metoda Uredi zapis	9.5-2
9.5.1.2	Metoda Kreiraj zapis	9.5-2
9.5.1.3	Metoda Preuzmi zapis	9.5-2
9.5.1.4	Metoda Promeni masku za unos.....	9.5-2
9.5.2	Unos pomoću numeratora.....	9.5-2
9.5.3	Specifičnosti prilikom unosa u polja COMARC/A formata.....	9.5-3
9.5.3.1	Podaci o izvoru (810)	9.5-3
9.6	Pripreme za rad s normativnom kontrolom.....	9.6-1
9.7	Preuzimanje zapisa.....	9.7-1
9.7.1	Zapis postoji u bazi podataka LC/NAF	9.7-1
9.8	Kreiranje zapisa.....	9.8-1
9.8.1	Kreiramo kompletni zapis.....	9.8-1
9.8.2	Kreiramo kratki zapis.....	9.8-2
9.8.3	Kreiramo šablon za novi zapis.....	9.8-4
9.9	Ispravljanje i dopunjavanje zapisa	9.9-1
9.10	Razrešavanje duplikata	9.10-1
9.11	Razdruživanje zapisa.....	9.11-1
9.12	Usklađivanje bibliografskih s normativnim zapisima.....	9.12-1
10	PRIVREMENO POHRANJENI ZAPISI	10-1
10.1	Automatsko pohranjivanje zapisa	10.1-1
10.2	Ručno pohranjivanje zapisa	10.2-1
10.3	Pozivanje zapisa za dalje uređivanje.....	10.3-1
10.4	Definisanje vrednosti unapred.....	10.4-1

10.5	Preimenovanje privremeno pohranjenog zapisa	10.5-1
10.6	Brisanje privremeno pohranjenog zapisa.....	10.6-1
11	RAD SA ZAPISIMA U BRAUZERU	11-1
11.1	Segmenti i klase	11.1-1
11.1.1	Pretraživanje po ključu	11.1-2
11.1.2	Prikazi rezultata pretraživanja i unapred definisani atributi	11.1-2
11.1.2.1	Dodavanje i menjanje prikaza rezultata pretraživanja	11.1-3
11.1.2.2	Brisanje prikaza rezultata pretraživanja	11.1-4
11.1.3	Prikazi rezultata pretraživanja i korisnički definisani atributi	11.1-5
11.1.3.1	Dodavanje i menjanje korisnički definisanih atributa	11.1-5
11.1.3.2	Uređivanje spiska polja i potpolja	11.1-8
11.1.3.3	Pravila za prikaz korisnički definisanih atributa	11.1-8
11.1.3.4	Brisanje korisnički definisanih atributa.....	11.1-10
11.1.4	Otvaranje interfejsa za katalogizaciju.....	11.1-10
11.1.5	Priprema zapisa za ispis.....	11.1-10
11.1.6	Prikaz informacija o bazi podataka.....	11.1-11
11.1.7	Eksport zapisa.....	11.1-11
11.1.8	Verifikacija tipologije.....	11.1-14
11.1.9	Numeratori.....	11.1-14
11.1.9.1	Dodavanje numeratora	11.1-14
11.2	Radni prostor.....	11.2-1
11.2.1	Učitavanje zapisa	11.2-1
11.2.2	Izbor zapisa.....	11.2-1
11.3	Atributi klase.....	11.3-1
11.4	Upiti	11.4-1
11.5	Prečice.....	11.5-1
11.5.1	Dodavanje zapisa u prečice	11.5-1
11.5.2	Upotreba prečice.....	11.5-1
11.6	Relacije	11.6-1
12	ZAPISI U VIŠE PISAMA (LATINICA I ĆIRILICA).....	12-1
12.1	Zapisi u latinici	12.1-1
12.1.1	Unos podataka	12.1-1
12.1.2	Pretraživanje podataka.....	12.1-1
12.2	Zapisi u ćirilici ili u kombinaciji ćirilice i latinice	12.2-1
12.2.1	Unos podataka	12.2-1
12.2.1.1	Unos u polja pod normativnom kontrolom	12.2-2
12.2.1.2	Unos u normativni zapis na alternativnim pismima	12.2-4
12.2.2	Pretraživanje podataka.....	12.2-6
12.2.2.1	Bibliografski zapisi	12.2-7
12.2.2.2	Normativni zapisi	12.2-7
12.2.3	Preuzimanje i uređivanje bibliografskih zapisa u COBISS.SR i COBISS.CG sistemima	12.2-8
12.2.3.1	Lokalne baze podataka nacionalnih i narodnih biblioteka	12.2-9
12.2.3.2	Lokalne baze podataka univerzitetskih i specijalnih biblioteka	12.2-10
13	KORISNIČKA PODEŠAVANJA.....	13-1
13.1	Preporučena podešavanja.....	13.1-1
13.1.1	Promena veličine prozora	13.1-1
13.1.2	Izbor fonta	13.1-1

13.2 Individualna podešavanja.....	13.2-1
13.2.1 Veličina slova	13.2-1
13.2.2 Izgled interfejsa za katalogizaciju.....	13.2-1
13.2.3 Prikaz zapisa u editoru.....	13.2-1
13.2.4 Prikaz zapisa u spremištu.....	13.2-2
13.2.5 Prikaz zapisa u rezultatima pretraživanja	13.2-2
13.2.6 Definisanje prikaza rezultata pretraživanja.....	13.2-2

14 VEZA S DRUGIM SEGMENTIMA PROGRAMSKE OPREME COBISS 14-1

14.1 COBISS2/Katalogizacija	14.1-1
14.2 COBISS3/Fond	14.2-1
14.3 COBISS3/Ispisi.....	14.3-1
14.4 COBISS2/Ispisi.....	14.4-1

Dodaci

A INDEKSI ZA PRETRAŽIVANJE.....DODATAK A-1

A.1 Bibliografske baze podataka	Dodatak A.1-1
A.1.1 Osnovni indeks	Dodatak A.1-1
A.1.1.1 Bibliografski podaci	Dodatak A.1-1
A.1.1.2 Podatki o sadržaju (predmetne odrednice, klasifikacija).....	Dodatak A.1-2
A.1.2 Dodatni indeksi.....	Dodatak A.1-2
A.1.2.1 Podaci o zapisu.....	Dodatak A.1-2
A.1.2.2 Bibliografski podaci	Dodatak A.1-3
A.1.2.3 Identifikacioni podaci.....	Dodatak A.1-4
A.1.2.4 Podaci o sadržaju (predmetne odrednice, klasifikacija)	Dodatak A.1-5
A.1.2.5 Kodirani podaci	Dodatak A.1-5
A.1.2.6 Podaci o stanju fonda	Dodatak A.1-8
A.1.3 Sufiksi za limitiranje pretraživanja.....	Dodatak A.1-10
A.2 Normativna baza podataka.....	Dodatak A.2-1
A.2.1 Osnovni indeks	Dodatak A.2-1
A.2.2 Dodatni indeksi.....	Dodatak A.2-1
A.2.2.1 Podaci o zapisu.....	Dodatak A.2-1
A.2.2.2 Normativni podaci.....	Dodatak A.2-2
A.2.2.3 Kodirani podaci	Dodatak A.2-2

B PROGRAMSKE KONTROLE.....DODATAK B-1

B.1 Bibliografske baze podataka	Dodatak B.1-1
B.1.1 Kontrole u odnosu na karakteristike polja i potpolja	Dodatak B.1-1
B.1.2 Kontrole prilikom unosa u potpolje	Dodatak B.1-2
B.1.3 Kontrole prilikom pohranjivanja zapisa.....	Dodatak B.1-4
B.2 Normativna baza podataka.....	Dodatak B.2-1
B.2.1 Kontrole u odnosu na karakteristike polja i potpolja	Dodatak B.2-1
B.2.2 Kontrole prilikom unosa u potpolje	Dodatak B.2-1
B.2.3 Kontrole prilikom pohranjivanja zapisa.....	Dodatak B.2-2

C SKUP COBISS ZNAKOVADODATAK C-1

C.1 Znaci za upravljanje.....	Dodatak C.1-1
C.2 Latinica.....	Dodatak C.2-1
C.3 Ćirilica.....	Dodatak C.3-1
C.4 Drugi znaci.....	Dodatak C.4-1

D	SPISAK PREČICA ZA IZVOĐENJE NEKIH POSTUPAKA I METODA.....	DODATAK D-1
E	ATRIBUTI ZA PRIKAZ REZULTATA PRETRAŽIVANJA	DODATAK E-1
E.1	Bibliografske baze podataka	Dodatak E.1-1
E.2	Normativna baza podataka.....	Dodatak E.2-1
F	PREUZIMANJE IZ STRANIH BAZA PODATAKA	DODATAK F-1
F.1	Online katalog Kongresne biblioteke.....	Dodatak F.1-1
F.1.1	Pretraživač	Dodatak F.1-1
F.1.2	Prikazivač	Dodatak F.1-1
F.1.2.1	Osnovni prikaz	Dodatak F.1-1
F.1.2.2	Prikaz u MARC formatu	Dodatak F.1-2
F.1.2.3	Prikaz u originalnom MARC formatu.....	Dodatak F.1-2
F.1.3	Spremište zapisa	Dodatak F.1-2
F.2	WorldCat.....	Dodatak F.2-1
F.2.1	Pretraživač	Dodatak F.2-1
F.2.2	Prikazivač	Dodatak F.2-1
F.2.2.1	Osnovni prikaz	Dodatak F.2-1
F.2.2.2	Prikaz u MARC formatu	Dodatak F.2-2
F.2.2.3	Prikaz u originalnom MARC formatu.....	Dodatak F.2-2
F.2.3	Spremište zapisa	Dodatak F.2-2
F.3	ISSN.....	Dodatak F.3-1
F.3.1	Pretraživač	Dodatak F.3-1
F.3.2	Prikazivač	Dodatak F.3-1
F.3.2.1	Osnovni prikaz	Dodatak F.3-2
F.3.2.2	Prikaz u MARC formatu	Dodatak F.3-2
F.3.2.3	Prikaz u originalnom MARC formatu.....	Dodatak F.3-2
F.3.3	Spremište zapisa	Dodatak F.3-2
F.4	LC/NAF	Dodatak F.4-1
F.4.1	Pretraživač	Dodatak F.4-1
F.4.2	Prikazivač	Dodatak F.4-1
F.4.2.1	Osnovni prikaz	Dodatak F.4-1
F.4.2.2	Prikaz u MARC formatu	Dodatak F.4-2
F.4.2.3	Prikaz u originalnom MARC formatu.....	Dodatak F.4-2
F.4.3	Spremište zapisa	Dodatak F.4-2
G	CORES.....	DODATAK G-1
G.1	Interfejs za katalogizaciju	Dodatak G.1-1
G.2	Pretraživač	Dodatak G.2-1
G.3	Prikazivač.....	Dodatak G.3-1
G.3.1	Osnovni prikaz.....	Dodatak G.3-1
G.3.2	Prikaz u MARC formatu.....	Dodatak G.3-1
G.4	Spremište zapisa	Dodatak G.4-1
G.5	Editor zapisa	Dodatak G.5-1
G.5.1	Upravljanje zapisima	Dodatak G.5-1
G.6	Postupci u radu sa zapisima iz baze podataka CORES.....	Dodatak G.6-1
G.6.1	Preuzimanje zapisa	Dodatak G.6-1
G.6.2	Ispravljanje i dopunjavanje zapisa.....	Dodatak G.6-2
G.7	Indeksi za pretraživanje	Dodatak G.7-1
G.7.1	Osnovni indeks	Dodatak G.7-1
G.7.2	Dodatni indksi.....	Dodatak G.7-1

G.8	Programske kontrole	Dodatak G.8-1
G.9	Atributi za prikaz rezultata pretraživanja	Dodatak G.9-1
H	ISPISI	DODATAK H-1
H.1	Ispisivanje	Dodatak H.1-1
H.1.1	Priprema i ispis	Dodatak H.1-1
H.1.2	Priprema i ispis po satnici	Dodatak H.1-1
H.1.3	Pretraživanje pohranjenih datoteka sa ispisima	Dodatak H.1-3
I	SPISKOVI.....	DODATAK I-1
I.1	Spisak ispisa	Dodatak I.1-1
I.2	Unos ulaznih parametara za pripremu ispisa	Dodatak I.2-1
I.2.1	Spiskovi KAT-SPI-01 i KAT-SPI-03	Dodatak I.2-1
I.2.2	Spisak KAT-SPI-02	Dodatak I.2-1
I.3	Opis pojedinih ispisa	Dodatak I.3-1
I.3.1	KAT-SPI-01: COMARC – bibliografski zapisi	Dodatak I.3-1
I.3.2	KAT-SPI-02: COMARC – normativni zapisi	Dodatak I.3-1
I.3.3	KAT-SPI-03: COMARC – bibliografski s normativnim zapisima (FC)	Dodatak I.3-1
I.4	Primeri ispisa	Dodatak I.4-1
J	PODACI ZA DALJU OBRADU	DODATAK J-1
J.1	Spisak ispisa	Dodatak J.1-1
J.2	Unos ulaznih parametara za pripremu ispisa	Dodatak J.2-1
J.2.1	Eksporti KAT-EKS-01 i KAT-EKS-02	Dodatak J.2-1
J.3	Opis pojedinih ispisa	Dodatak J.3-1
J.3.1	KAT-EKS-01: Podaci u MARC 21 formatu	Dodatak J.3-1
J.3.2	KAT-EKS-02: Podaci u Dublin Core formatu	Dodatak J.3-1
K	BIBLIOGRAFIJE I SPISKOVI PREDMETNIH ODREDNICA.....	DODATAK K-1
K.1	Ispisivanje	Dodatak K.1-1
K.1.1	Priprema i ispis	Dodatak K.1-1
K.1.2	Pretraživanje pohranjenih datoteka sa ispisima	Dodatak K.1-2
K.1.3	Priprema parametarskih datoteka	Dodatak K.1-4

SLIKE

Slika 3-1: Brauzer – pristup interfejsu za katalogizaciju.....	3-1
Slika 3-2: Interfejs za katalogizaciju	3-3
Slika 3.2-1: Bibliografski zapis – spisak metoda	3.2-2
Slika 3.2-2: Pretraživanje – spisak metoda.....	3.2-3
Slika 3.2-3: Zapis – spisak metoda.....	3.2-5
Slika 3.2-4: Uređivanje – spisak metoda (izabrano je polje za unos).....	3.2-7
Slika 3.2-5: Pogled – spisak metoda	3.2-8
Slika 3.2-6: Podešavanja – spisak metoda.....	3.2-9
Slika 3.2-7: Spremište – spisak metoda (izabran je zapis iz lokalne baze podataka).....	3.2-10
Slika 4-1: Pretraživač	4-3
Slika 5-1: Prikazivač	5-2
Slika 6-1: Spremište zapisa	6-2
Slika 6-2: Spremište zapisa – spisak metoda iz priručnog menija	6-3
Slika 6.4-1: Programski ustanovljene greške	6.4-1
Slika 6.5-1: Prozor Izbor zapisa za poređenje	6.5-1
Slika 6.5-2: Prozor Poređenje zapisa.....	6.5-2
Slika 6.7-1: Prozor Ispis zapisa	6.7-2
Slika 6.7-2: Prozor Isključivanje podataka.....	6.7-4
Slika 6.7-3: Prozor Spisak biblioteka	6.7-5
Slika 7-1: Editor zapisa	7-2
Slika 7.1-1: Pohranjivanje polja za sadržinsku obradu	7.1-6
Slika 7.1-2: Prozor Maske za unos.....	7.1-7
Slika 7.3-1: Prozor Skup COBISS znakova	7.3-3
Slika 7.3-2: Primer prozora za povezivanje sa zapisima iz CONOR.XX	7.3-8
Slika 7.4-1: Prozor Izbor polja i potpolja	7.4-1
Slika 7.4-2: Prozor Izbor potpolja	7.4-3
Slika 7.9-1: Prozor Pomoć.....	7.9-1
Slika 7.11-1: Prozor Karakteristike polja	7.11-1
Slika 7.11-2: Prozor Karakteristike potpolja.....	7.11-2
Slika 8.4-1: Izbor baze podataka iz koje će se zapis učitati	8.4-3
Slika 8.4-2: Poruka pre uređivanja zapisa u COBIB-u.....	8.4-5
Slika 9.1-1: Normativni zapis (CONOR) – spisak metoda	9.1-2
Slika 9.2-1: Primer pretraživača po bazi podataka CONOR	9.2-1
Slika 9.4-1: Prozor Povezivanje	9.4-4
Slika 10.3-1: Prozor Privremeno pohranjeni zapisi.....	10.3-1
Slika 11-1: Brauzer – potprozori	11-1
Slika 11.1-1: Prozor Uređivanje prikaza rezultata pretraživanja.....	11.1-3
Slika 11.1-2: Prozor Prikaz rezultata pretraživanja.....	11.1-4
Slika 11.1-3: Prozor Korisnički atributi	11.1-5
Slika 11.1-4: Prozor Atribut za prikaz rezultata pretraživanja	11.1-6
Slika 11.1-5: Prozor Polje ???	11.1-7
Slika 11.1-6: Prozor Eksport zapisa	11.1-12
Slika 11.1-7: Prozor Numeratori u katalogizaciji.....	11.1-15
Slika 11.1-8: Unos uslova za numerisanje	11.1-16
Slika 12.2-1: Primer prozora za povezivanje sa zapisima iz CONOR.BG.....	12.2-3

Slika 12.2-2: Primer radnog bibliografskog zapisa u COBISS.BG sistemu s povezanom personalnom odrednicom na alternativnim pismima	12.2-4
Slika G.1-1: Zapis iz baze podataka CORES – spisak metoda.....	Dodatak G.1-2
Slika G.2-1: Primer pretraživača po bazi podataka CORES	Dodatak G.2-1
Slika K.1-1: Primer prozora Parametri ispisa	Dodatak K.1-1
Slika K.1-2: Primer prozora BIB001	Dodatak K.1-3
Slika K.1-3: Primer prozora BIB201	Dodatak K.1-4

TABELE

Tabela 3.2-1: Pregled metoda u meniju Pretraživanje.....	3.2-3
Tabela 3.2-2: Pregled metoda u meniju Zapis.....	3.2-4
Tabela 3.2-3: Pregled metoda u meniju Uređivanje.....	3.2-5
Tabela 3.2-4: Pregled metoda u meniju Pogled.....	3.2-7
Tabela 3.2-5: Pregled metoda u meniju Podešavanja.....	3.2-8
Tabela 3.2-6: Pregled metoda u meniju Spremište.....	3.2-9
Tabela A.1-1: Osnovni indeks u bibliografskim bazama podataka – bibliografski podaci....	Dodatak A.1-1
Tabela A.1-2: Osnovni indeks u bibliografskim bazama podataka – podaci o sadržaju.....	Dodatak A.1-2
Tabela A.1-3: Dodatni indeksi u bibliografskim bazama podataka – podaci o zapisu.....	Dodatak A.1-2
Tabela A.1-4: Dodatni indeksi u bibliografskim bazama podataka – bibliografski podaci ...	Dodatak A.1-3
Tabela A.1-5: Dodatni indeksi u bibliografskim bazama podataka – identifikacioni podaci	Dodatak A.1-4
Tabela A.1-6: Dodatni indeksi u bibliografskim bazama podataka – podaci o sadržaju	Dodatak A.1-5
Tabela A.1-7: Dodatni indeksi u bibliografskim bazama podataka – kodirani podaci	Dodatak A.1-5
Tabela A.1-8: Dodatni indeksi u bibliografskim bazama podataka – podaci o stanju fonda .	Dodatak A.1-8
Tabela A.1-9: Sufiksi za limitiranje pretraživanja u bibliografskim bazama podataka	Dodatak A.1-10
Tabela A.2-1: Osnovni indeks u normativnoj bazi podataka	Dodatak A.2-1
Tabela A.2-2: Dodatni indeksi u normativnoj bazi podataka – podaci o zapisu	Dodatak A.2-1
Tabela A.2-3: Dodatni indeksi u normativnoj bazi podataka – normativni podaci.....	Dodatak A.2-2
Tabela A.2-4: Dodatni indeksi u normativnoj bazi podataka – kodirani podaci.....	Dodatak A.2-2
Tabela B.1-1: Bibliografske baze podataka – kontrole u odnosu na karakteristike polja i potpolja.....	Dodatak B.1-2
Tabela B.1-2: Bibliografske baze podataka – kontrole prilikom unosa u potpolje	Dodatak B.1-3
Tabela B.1-3: Bibliografske baze podataka – kontrole prilikom pohranjivanja zapisa.....	Dodatak B.1-9
Tabela B.2-1: Normativna baza podataka – kontrole prilikom unosa u potpolje.....	Dodatak B.2-2
Tabela B.2-2: Normativna baza podataka – kontrole prilikom pohranjivanja zapisa	Dodatak B.2-4
Tabela C.1-1: Skup COBISS znakova – znaci za upravljanje.....	Dodatak C.1-1
Tabela C.2-1: Skup COBISS znakova – latinica.....	Dodatak C.2-1
Tabela C.3-1: Skup COBISS znakova – ćirilica	Dodatak C.3-1
Tabela C.4-1: Skup COBISS znakova – drugi znaci.....	Dodatak C.4-1
Tabela D-1: Spisak prečica (vrućih tipki) za izvođenje nekih postupaka i metoda.....	Dodatak D-1
Tabela E.1-1: Spisak atributa i podataka za prikaz rezultata pretraživanja u bibliografskim bazama podataka	Dodatak E.1-1
Tabela E.2-1: Spisak atributa i podataka za prikaz rezultata pretraživanja u normativnoj bazi podataka.....	Dodatak E.2-1
Tabela G.7-1: Osnovni indeks u bazi podataka CORES	Dodatak G.7-1
Tabela G.7-2: Dodatni indeksi u bazi podataka CORES	Dodatak G.7-1
Tabela G.9-1: Spisak atributa za prikaz rezultata pretraživanja u bazi podataka CORES	Dodatak G.9-1

2.6 PRIVILEGIJE

Privilegije za rad u segmentu COBISS3/Katalogizacija omogućuju:

- pristup segmentu COBISS3/Katalogizacija te pregled i ispis podataka (**CAT**)
- uzajamnu katalogizaciju monografskih publikacija (knjige) te kreiranje zbirnih zapisa i zapisa za izvedena dela (**CAT_A_MON**)
- uzajamnu katalogizaciju sastavnih delova (**CAT_B1_ART**)
- uzajamnu katalogizaciju kontinuiranih izvora (**CAT_B2_CON**)
- uzajamnu katalogizaciju serijskih publikacija (**CAT_NEWSER**)
- uzajamnu katalogizaciju neknjižne građe (**CAT_C_NBM**)
- uzajamnu katalogizaciju antikvarne građe (**CAT_D_ANT**)
- preuzimanje zapisa iz Online kataloga Kongresne biblioteke i baze podataka WorldCat (**CAT_NEWMARC21**)
- kreiranje i uređivanje kompletnih normativnih zapisa za lična imena te preuzimanje zapisa iz baze podataka LC/NAF (**CAT_NEWPN**)
- kreiranje i uređivanje kompletnih normativnih zapisa za korporacije (**CAT_NEWCB**)
- uređivanje svih normativnih zapisa, takođe onih za koje je odgovornost preuzela druga biblioteka (**CAT_CONOR**)
- povezivanje bibliografskih zapisa s normativnim zapisom (**CAT_LINKAU**)
- preuzimanje i uređivanje zapisa u bazi podataka CORES (**CAT_NEWCORES**)
- menjanje karakteristika polja i potpolja, određivanje i uređivanje numeratora (**CAT_EDITTYPE**)
- eksport bibliografskih zapisa (**CAT_EXPORT**)
- verifikaciju tipologije dokumenata/dela (**CAT_LOCKTD**)

U segmentu COBISS3/Fond, u ograničenom obimu može se raditi s bibliografskim zapisima:

- preuzimanje zapisa iz COBIB-a u lokalnu bazu podataka (**CAT_RCT**)
- uređivanje ograničenog skupa bibliografskih podataka u lokalnoj bazi podataka (potpolja 100e, 330az, 539a, 610az, 675bs, 992by, 9930 do 9939) (**CAT_610**)

4 PRETRAŽIVAČ

Pretraživač je komponenta korisničkog interfejsa koja omogućuje:

- pretraživanje bibliografskih zapisa po različitim bazama podataka,
- izbor bibliografskih zapisa za dalju obradu,
- pregledanje bibliografskih zapisa,
- pohranjivanje upita.

Pretraživač je sastavljen iz dva dela. Gornji deo namenjen je upisu upita, a donji deo prikazu rezultata pretraživanja.

Elementi pretraživača u lokalnoj bazi podataka i COBIB-u su:

- naslovni red
- dugme za izbor baze podataka:
 - **COBIB** – pretraživanje zapisa u uzajamnoj bibliografskoj bazi podataka
 - **<Akronim lokalne baze podataka>** – pretraživanje bibliografskih zapisa u lokalnoj bazi podataka
- dugme za izbor načina pretraživanja:
 - **Komandno pretraživanje** – pretraživanje s prefiksima i sufiksima za pretraživanje te logičkim i kontekstnim operatorima
 - **Izorno pretraživanje** – pretraživanje po poljima za pretraživanje
- polje za izbor atributa po kojem će biti sortirani rezultati pretraživanja i okvir za aktiviranje za padajući način sortiranja¹
- polja za pretraživanje (na raspolaganju samo u izbornom načinu pretraživanja)
- dugmad za izbor dodatnih operatora¹ (na raspolaganju samo u izbornom načinu pretraživanja)
- polja za unos zahteva za pretraživanje
- dugmad za pregled pojmova
- padajući spiskovi za izbor operatora AND ili OR (na raspolaganju samo u izbornom načinu pretraživanja)
- polja za dodatno limitiranje pretraživanja; "Limitiranje" (na raspolaganju samo u izbornom načinu pretraživanja) i "Skeniranje"
- dugme za ispis spiska prefiksa i sufiksa za pretraživanje te sufiksa za

¹ Funkcionalnost omogućuje samo server za pretraživanje SOLR.

limitiranje (dugme je na raspolaganju kod "Zahtev za pretraživanje" u komandnom načinu pretraživanja)

- dugme za ispis uputstava za skeniranje
- dugmad za izvršavanje pretraživanja
 - **Pretraži** – pretraživanje bibliografskih zapisa nakon unosa zahteva za pretraživanje
 - **Novo pretraživanje** – brisanje zahteva za pretraživanje i rezultata pretraživanja
 - **Poslednje pretraživanje** – ponavljanje poslednjeg upita
 - **Pohrani upit** – pohranjivanje upisanih kriterijuma za pretraživanje
- okvir za potvrdu i prelom reda
- polje za promenu prikaza rezultata pretraživanja
- polje za izbor prethodno pohranjenog upita
- broj pogodaka
- rezultati pretraživanja
- dugmad:
 - **Izaberi** – izbor jednog ili više bibliografskih zapisa za dalji rad; obično u spremište zapisa, odnosno na radni prostor
 - **Pokaži** – detaljni pregled jednog ili više bibliografskih zapisa
 - **Sledećih 50** – ispis sledećih 50 bibliografskih zapisa
 - **Zatvori** – izlaz iz pretraživača
- poruka o mogućnosti daljeg ispisa pogodaka (npr. Dalje, Kraj)

Labels on the left side of the interface:

- red naslova
- dugme za izbor baze podataka
- dugme za izbor načina pretraživanja
- polja za izbor dodatnog operatora
- polja za unos zahteva za pretraživanje
- polja za unos zahteva za pretraživanje
- izbor atributa za sortiranje
- izbor dodatnog operatora
- izbor atributa za sortiranje
- brisanje vrednosti iz polja za unos
- otvaranje šifrnika za izbor vrednosti
- slobodni unos vrednosti
- pregled pojmov AND ili OR
- izbor operatora

Labels on the right side of the interface:

- poruka o mogućnosti daljeg ispisa
- traka za pomeranje
- broj pogodaka
- pretrazivanje s prelomom redova ili bez njega
- polja za dodatno limitiranje pretraživanja
- pomoć prilikom skeniranja
- izbor prikaza rezultata
- izabrani zapis
- rezultati pretraživanja
- izbor upita

Table of search results:

T. br.	COBISS.SI-ID	Podrednica glavnog listića	Naslov i podaci o odgovornosti	Godina izdavanja	Izdavač
1	238869	Pivec, Franci	[Diskusijaj : analiza reformacijskog...	1980	
2	274709	Pivec, Franci	The University in the self-manage...	1982	
3	118549	Univerza (Maribor)	The University of Maribor / JSENTA Š...	1982	Univerza v Mariboru
4	250645	Pivec, Franci	Opasnost od nprmativističnog obez...	1986	
5	32392448	Univerza (Maribor)	Universtat Maribor / [Heraburgeber ...	1992	Universtat
6	35804160	Univerza (Maribor)	University of Maribor / [editor Franc...	1993	University
7	35804672	Univerza (Maribor)	University of Maribor / [editors Alojz...	1993	University
8	242453	Seljak, Tomaž, 1950-	Biblioteka u informatiziranom društ...	1996	Institut informacijskih znanosti
9	267029	Pivec, Franci	The COBISS system in the inform...	1997	
10	280853	Pivec, Franci	Surfing through internet - new cont...	1998	
11	319509	Pivec, Franci	Škola i internet / Franci Pivec	1998	

Slika 4-1: Pretraživač

Pretraživač možemo otvoriti u brauzeru, interfejsu za katalogizaciji ili drugde, ako postupak koji izvodimo zahteva pretraživanje bibliografskih zapisa.

Pomoću zahteva za pretraživanje u pretraživaču možemo potražiti bibliografske zapise koji postoje u lokalnoj bazi podataka ili COBIB-u.

Postupak

Polazimo iz interfejsa za katalogizaciju (v. pogl. 3).

1. Izaberemo metodu **Pretraživanje / <akronim lokalne baze podataka>/COBIB**.

Otvora se prozor **Pretraživanje – Bibliografski zapis (<akronim lokalne baze podataka>)**.

Savet:

Pretraživač najbrže otvaramo ako pritisnemo tipku <F3> ili ako kliknemo ikonu .

2. Po potrebi, promenimo način pretraživanja klikom na dugme **Komandno pretraživanje** ili **Izorno pretraživanje**.
3. Odredimo zahtev za pretraživanje (v. pogl. 4.1–4.3).
Zahtev za pretraživanje možemo odrediti i tako što u polju "Upiti" iz padajućeg spiska izaberemo odgovarajući upit koji smo pre toga pohranili (v. pogl. 4.5). Pri tom se zahtev za pretraživanje, koji čini izabrani upit, prenosi u polja za pretraživanje.
4. Možemo da izaberemo način sortiranja rezultata pretraživanja po određenom atributu.² Ako označimo okvir za aktiviranje kod "Opadajuće", svi rezultati pretraživanja biće sortirani opadajuće po izabranom atributu.
5. Kliknemo dugme **Pretraži**.
Aktivira se pretraživanje u lokalnoj bazi podataka.
Nakon zaključenog pretraživanja, u donjem delu prozora pretraživača ispisuju se rezultati pretraživanja.
6. Kod "Prikaz rezultata pretraživanja" izaberemo vrstu prikaza rezultata pretraživanja (v. pogl. 4.6).
7. Ako označimo polje za potvrdu kod "Prelom reda", ispisuju se rezultati pretraživanja s prelomom teksta (tekst je ispisan nadole i u celini). Ako polje za potvrdu očistimo, rezultati pretraživanja se ispisuju bez preloma teksta (tekst je ispisan udesno i samo u širini stupca).
8. Kada program pronađe više od 10 bibliografskih zapisa, koji odgovaraju navedenim zahtevima za pretraživanje, u rezultatima pretraživanja ispisuje se samo prvih 10 rezultata. Ispis sledećih 50 bibliografskih zapisa u rezultatima aktiviramo klikom na dugme **Sledećih 50**.
9. Prikazane rezultate pretraživanja naknadno možemo da uredimo: podatke sortiramo prema različitim kriterijumima, promenimo redosled stubaca ili

² Funkcionalnost omogućuje samo server za pretraživanje SOLR.

promenimo širinu stupca. Možemo urediti samo one rezultate pretraživanja koji su stvarno prikazani u donjem delu prozora pretraživača.

Podatke *sortiramo* tako što kliknemo naziv stupca. Podaci se sortiraju u rastućem ili opadajućem redosledu, pri čemu se brojevi pojavljuju ispred simbola, a zatim slede slova.

Redosled stubaca *menjamo* tako što kursorom miša pokažemo na naziv stupca, pritisnemo levo dugme miša i stubac povučemo ulevo ili udesno.

Širinu stupca *menjamo* tako što kursorom miša pokažemo na jednu od ivica stupca, pritisnemo levo dugme miša i ivicu povučemo ulevo ili udesno.

Savet:

Ako rezultate pretraživanja, koji su prikazani u donjem delu pretraživača, želimo da upotrebimo za dalju obradu, možemo da ih *kopiramo* u excelovu datoteku. Kliknemo bibliografski zapis u rezultatima pretraživanja te kombinacijom tipki <Ctrl> + <C> i <Ctrl> + <V> prenesemo spisak na izabrano mesto u excelovoj datoteci.

10. Rezultate pretraživanja, koji su stvarno prikazani u donjem delu pretraživača, možemo da *kopiramo* u excelovu datoteku. Kliknemo bibliografski zapis u rezultatima pretraživanja i pritiskom na tipke <Ctrl> + <C> kopiramo spisak u spremište. Iz spremišta, tipkama <Ctrl> + <V>, spisak zalepimo na izabrano mesto u excelovoj datoteci.

11. Nakon pretraživanja, u rezultatima pretraživanja možemo označiti određeni bibliografski zapis ili više zapisa istovremeno i preneti ih u spremište zapisa tako što ih najpre označimo i zatim kliknemo dugme **Izaberi**.

Veći broj bibliografskih zapisa istovremeno možemo označiti na sledeće načine:

- ako su zapisi na spisku ispisani jedan za drugim
 - kliknemo prvi zapis
 - pritisnemo i držimo tipku <Shift>
 - kliknemo poslednji željeni zapis
 - spustimo tipku <Shift>ili
 - kursorom miša pokažemo na prvi zapis
 - pritisnemo levo dugme miša i povučemo do poslednjeg željenog zapisa
- ako zapisi na spisku nisu ispisani jedan za drugim
 - pritisnemo i držimo tipku <Ctrl>
 - kliknemo svaki zapis ponaosob
 - spustimo tipku <Ctrl>

Savet:

Bibliografski zapis najbrže prenosimo u spremište zapisa ako ga kliknemo dva puta.

12. Jedan ili više bibliografskih zapisa iz rezultata pretraživanja pregledamo tako što ih označimo i kliknemo dugme **Pokaži**.
Otvora se prikazivač bibliografskog zapisa (v. pogl. 5).
13. Upisane zahteve za pretraživanje i rezultate pretraživanja brišemo klikom na dugme **Novo pretraživanje**.
14. Ako želimo da ponovimo poslednje pretraživanje, odnosno da ponovo proverimo rezultate pretraživanja, moramo da kliknemo dugme **Poslednje pretraživanje**.
15. Pretraživanje u COBIB-u aktiviramo klikom na dugme **COBIB**.
Izvodi se pretraživanje sa istim zahtevom za pretraživanje kao u lokalnoj bazi podataka.
Ponovno pretraživanje u lokalnoj bazi podataka aktiviramo klikom na dugme **<Akronim lokalne baze podataka>**.
16. Za izlaz iz pretraživača bez izbora zapisa kliknemo dugme **Zatvori**.

Mogućnosti ...

Pretraživač možemo otvoriti i u brauzeru tako što najpre izaberemo klasu **Bibliografski zapis** i zatim metodu **Klasa / Pretraži**.

Potpoglavja:

- Izorno pretraživanje
- Komandno pretraživanje
- Skeniranje
- Pregled pojmova
- Pohranjivanje upita
- Izbor prikaza rezultata pretraživanja

4.1 IZBORNO PRETRAŽIVANJE

U gornjem delu prozora pretraživača ispisana su polja za pretraživanje po kojima možemo da pretražujemo bibliografske zapise. Vide se pet polja za pretraživanje i dva polja za dodatno limitiranje pretraživanja.

Podrazumevana polja za pretraživanje možemo promeniti tako što iz padajućeg spiska izaberemo druga polja. Možemo promeniti jedno polje ili sva polja za pretraživanje u prozoru.

Možemo promeniti i redosled polja za pretraživanje (ako u njih nisu upisani zahtevi za pretraživanje). Ako kliknemo dugme **Pohrani upit**, redosled polja za pretraživanje se nakon zatvaranja pretraživača pohranjuje i važi dok ga ponovo ne promenimo i pohranimo. Preuređivanje redosleda polja povezano je s korisničkim imenom.

Skraćivanje zahteva za pretraživanje

Veći broj polja za pretraživanje indeksiran je *frazno*, te stoga moramo da upišemo ceo zahtev za pretraživanje ili da ga skratimo na kraju znakom "*". Pojedine reči možemo skratiti na početku, u sredini ili na kraju znacima "%" ili "*". Znak "%" zamenjuje jedan znak (u nizu može da bude više znakova "%"), a znak "*" zamenjuje proizvoljan niz znakova.

Primer:

Kod "Naslov" upišemo npr. *Slovenske ba**.

Rezultat pretraživanja su zapisi koji u naslovu sadrže reči koje počinju sa *Slovenske ba* (npr. *Slovenske bajke in pripovedke, Slovenske banke* itd.).

Dijakritički i drugi znaci

Prilikom unosa zahteva za pretraživanje, koji sadrže dijakritičke i druge znake, može nam pomoći upotreba prozora **Skup znakova COBISS** (v. pogl. 7.3.1.1). Prozor otvaramo kombinacijom tipki <Ctrl> + <S>.

Zapisi, koji sadrže znake č, š, ž, ć i đ, mogu se pronaći na dva načina. Zahtev za pretraživanje možemo upisati sa svim nabrojanim znacima ili samo sa osnovnim znacima. Važno je samo da budemo dosledni prilikom upotrebe znakova č, š, ž, ć i đ, odnosno prilikom njihovog izostavljanja. Svi ostali dijakritički znaci nisu indeksirani (u zahtev za pretraživanje možemo ih upisati u celini, delimično ili ih uopšte ne upisujemo).

Primer:

Ako kod "Autor – osoba" upišemo *Muller**, u spisku pogodaka, osim autora s prezimenom *Muller* dobijamo i autore s prezimenom *Müller*.

4.1.1 Polja za pretraživanje

Pretraživanje po "Autor – osoba"

- Lična imena u poljima za autorstvo obično su u bibliografskim bazama podataka zabeležena invertovano, što znači da je prezime na prvom mestu, slede zarez i razmak i zatim i ime ili više imena. To moramo uzeti u obzir prilikom pretraživanja.

Primer:

Kod "Autor – osoba" upišemo npr. *Bartol, Vladimir*.

Rezultat pretraživanja su zapisi koji u polju za autorstvo imaju oblik imena i prezimena autora *Vladimira Bartola*.

- Da bi se međusobno razlikovala, kod nekih ličnih imena su dodate i godine rođenja, smrti i drugi dodaci koji jednoznačno identifikuju autora. Zato se preporučuje da upisivanje u polje za unos zaključimo znakom "*" (npr. *Prezime, Ime**).

Primer:

Kod "Autor – osoba" upišemo npr. *Newton, Isaac**.

U rezultatima pretraživanja su zapisi koji u polju za autorstvo imaju oblike imena *Newton, Isaac* ili *Newton, Isaac, sir* ili *Newton, Isaac, sir, 1642-1727*.

- Lična imena se nalaze i u poljima za predmetne odrednice gde važe ista pravila za pretraživanje.

Primer:

Kod "Predmetne odrednice" upišemo npr. *Gandhi, Mahatma**.

U rezultatima pretraživanja su zapisi koji u polju za lično ime, koje je predmetna odrednica, imaju oblike imena *Gandhi, Mahatma* ili *Gandhi, Mahatma, 1869-1948*.

Pretraživanje po "Naslov"

Kod pretraživanja po naslovu, postoji specifičnost prilikom unosa određenih ili neodređenih članova. Određene ili neodređene članove (ili druge reči po kojima se ne obavlja sortiranje), koje se u zapisima nalaze unutar znakova NSB/NSE, možemo izostaviti prilikom pretraživanja.

Primer:

Kod "Naslov" upišemo npr. *Schule**.

U rezultatima pretraživanja su zapisi koji u polju za naslov imaju i oblike naslova *Die Schule*.

Pretraživanje po "Jezik"

Bibliografske podatke, koji su kodirani (npr. jezik, bibliografski nivo, UDK – broj), pretražujemo preko šifrnika u posebnom prozoru.

Postupak

1. Kliknemo ikonu pored polja za unos zahteva za pretraživanje.
2. Na spisku potražimo i izaberemo odgovarajuću vrednost na sledeći način:
 - kursorom miša pokažemo na vrednost i kliknemo
 - vrednost izaberemo tipkama za pomeranje (<gore>, <dole>, <Home>, <End>, <PgUp>, <Pg Dn>)
 - potražimo vrednost dugmadima **Pretraži** i **Pretraži dalje**

Prilikom pretraživanja vrednosti u šifrniku kliknemo dugme **Pretraži** i u prozor za upis pojma za pretraživanje unesemo vrednost. Dovoljno je da upišemo samo deo vrednosti koju tražimo, pri čemu ne smemo da koristimo znak za skraćivanje "*", jer program pretražuje isključivo upisani niz znakova.

Klikom na dugme **Pretraži dalje** pretražujemo sve sledeće vrednosti, ako prva označena vrednost u šifrniku nije odgovarajuća.

3. Kliknemo dugme **U redu** ili pritisnemo tipku za razmak, odnosno <Enter>.

Izabrana vrednost se prenese u polje ispred ikone za prikaz šifrnika.

Savet:

U šifrniku najbrže biramo vrednost ako kursorom miša pokažemo na nju i dva puta kliknemo.

Mogućnosti ...

Ako nam je kodirani podatak poznat, takođe ga ručno možemo uneti u polje za unos zahteva za pretraživanje. Pre toga, polje aktiviramo klikom na ikonu . U polje za unos moramo upisati kod, a **ne** razrešenje koda.

Primer:

Ako želimo da potražimo zapise za dela Franza Kafke na engleskom jeziku, kod "Autor – osoba" upišemo *Kafka, Franz**, a kod "Jezik" iz šifrnika izaberemo "eng" – *engleski*.

Pretraživanje po "Godina izdavanja"

U polju za pretraživanje "Godina izdavanja" moguće je pretraživanje po jednoj godini izdavanja ili po višegodišnjem periodu. Prilikom pretraživanja po jednoj godini izdavanja godinu unosimo kod "Od" ili kod "Do". Nakon klika na dugme **Pretraži** ili klika na bilo koje drugo polje za unos, upisani zahtev za pretraživanje programski se prepisuje i u drugo polje za unos kod "Do" ili kod "Od". Prilikom pretraživanja po periodu prvu godinu upisujemo kod "Od", a drugu kod "Do".

Primer:

Kod "Godina izdavanja" npr. kod "Od" upišemo *2008*, a kod "Do" *2010*.

Rezultat pretraživanja su zapisi za dela koja su izašla između *2008*. i *2010*.

Pretraživanje po "ISBN"

Prilikom pretraživanja po ISBN broju nije potrebno unositi crtice.

Primer:

Kod "ISBN" upišemo npr. *9616162861*.

Rezultat pretraživanja su zapisi koji imaju upisan ISBN broj *961-6162-86-1*.

Pretraživanje po "Ključne reči"

U polju za pretraživanje "Ključne reči" moguće je pretraživanje *rečima* po svim poljima i potpoljima koja su indeksirana kao osnovni indeks (v. dodatak *A.1*). Kao zahtev za pretraživanje možemo uneti jednu ili više reči, između kojih se, prilikom pretraživanja, programski uvažava operator AND.

Primer:

Ako želimo da potražimo publikacije koje govore o bibliotekarstvu i nauci, kod "Ključne reči" upišemo oba pojma za pretraživanje *bibliotekarstvo nauka*.

4.1.2 Pretraživanje po većem broju polja za pretraživanje

Zahteve za pretraživanje možemo međusobno da kombinujemo tako što ih upišemo u pojedina polja za pretraživanje. U poljima za pretraživanje podrazumevano je podešen logički operator AND.

Primer:

Kod "Autor – osoba" upišemo npr. *Eco, Umberto**, a kod "Naslov" npr. *Ime ruže*. Između oba polja za pretraživanje podešen je logički operator AND.

Rezultat pretraživanja su zapisi za dela čiji je autor *Umberto Eco* i koja imaju naslov *Ime ruže*.

Primer:

Kod "Mesto izdavanja" upišemo npr. *New York*, a kod ponovljenog polja za pretraživanje "Mesto izdavanja" npr. *Berlin*. U padajućem spisku izaberemo logički operator OR.

Rezultat pretraživanja su zapisi za dela koja su izdata u *New Yorku* ili *Berlinu*.

4.1.3 Dodatni operatori¹

Zahteve za pretraživanje dodatno možemo da limitiramo upotrebom dodatnih operatora.

- EMPTY

Operator EMPTY određuje da u rezultatima pretraživanja nema zapisa koji sadrže atribut po kojem smo limitirali izabrano polje za pretraživanje.

Primer:

Kod "Autor – osoba" izaberemo operator EMPTY.

Rezultat pretraživanja su zapisi koji ne sadrže polja 700, 701 i 702.

Upozorenje:

Ako kod polja za pretraživanje izaberemo operator EMPTY, onemogućen je unos zahteva za pretraživanje u polje za unos.

- NOT

Operator NOT određuje da u rezultatima pretraživanja postoje zapisi koji ne sadrže vrednost koju upisujemo u polje za unos kod izabranog polja za pretraživanje.

Primer:

Kod "Jezik" izaberemo operator NOT i upišemo *s/v*.

Rezultat pretraživanja su zapisi koji u potpolju 101a ne sadrže kod za slovenački jezik.

- NOTEMPTY

Operator NOTEMPTY određuje da su u rezultatima pretraživanja zapisi koji sigurno sadrže atribut po kojem smo limitirali izabrano polje za pretraživanje.

Primer:

Kod "Zbirka" izaberemo operator NOTEMPTY.

Rezultat pretraživanja su zapisi koji sadrže podatak o knjižnoj zbirci.

Upozorenje:

Ako kod polja za pretraživanje izaberemo operator NOTEMPTY, onemogućen je unos zahteva za pretraživanje u polje za unos.

¹ Funkcionalnost omogućuje samo server za pretraživanje SOLR.

Upozorenje:

Logičke operacije izvode se u tačno određenom redosledu. Prilikom izvođenja logičkih operacija prednost imaju operatori *NOT*, *EMPTY* i *NOTEMPTY*, sledi operator *AND*, a poslednji se izvodi operator *OR*.

Primer:

Kod "Zbirka" izaberemo operator *EMPTY*, a kod "Izdavač" upišemo *Beletrina*. Između jednog i drugog polja za pretraživanje upotrebimo operator *AND*.

Rezultat pretraživanja su zapisi za publikacije Beletrine bez podatka o knjižnoj zbirci.

4.1.4 Limitiranje

Limitiranje je postupak kojim ograničavamo pretraživanje po vrsti bibliografskog izvora ili po pismu. Oba podatka su kodirana.

Uslov

Vrednost mora biti upisana bar kod još jednog polja za pretraživanje.

Postupak

1. Kod "Limitiranje" kliknemo ikonu

Otvora se prozor **Limitiranje** u kojem iz spiska izaberemo odgovarajuću vrednost po kojoj želimo da ograničimo pretraživanje.

Primer:

Ako želimo da potražimo sve članke koje je 2005. godine napisao Mitja Novak, kod "Autor – osoba" upišemo *Novak, Mitja**, kod "Godina izdavanja" *2005* i zahteve za pretraživanje povežemo operatorom *AND*, a kod "Limitiranje" iz šifrnika izaberemo vrstu bibliografskog izvora *ART* koja važi za članke.

4.2 KOMANDNO PRETRAŽIVANJE

S komandnim pretraživanjem možemo pretraživati po svim indeksiranim poljima i potpoljima u bibliografskim zapisima.

Nakon klika na dugme **Komandno pretraživanje**, zahtev za pretraživanje unosimo u polje za unos kod "Zahtev za pretraživanje". Sačinimo ga pomoću:

- pojmova za pretraživanje kojima dodajemo prefikse ili sufikse,
- logičkih operatora OR, AND i NOT te kontekstnog operatora NEAR koji povezuju pojmove za pretraživanje.

Imamo mogućnost da promenimo podrazumevani način pretraživanja. Ako odmah nakon klika na dugme **Komandno pretraživanje** kliknemo dugme **Pohrani upit**, komandno pretraživanje se pohranjuje kao podrazumevani način pretraživanja i važi dok ga ponovo ne promenimo i pohranimo. Podrazumevani način pretraživanja povezan je s korisničkim imenom.

Postupak

1. Zahtev za pretraživanje s prefiksom formiramo tako što upišemo prefiks, zatim znak jednakosti i pojam za pretraživanje.

Zahtev za pretraživanje unosimo u obliku:

<prefiks>=<pojam za pretraživanje>

ili

<prefiks>=<pojam za pretraživanje> <operator> <prefiks>=<pojam za pretraživanje>...

1. Zahtev za pretraživanje sa sufiksom formiramo tako što upišemo najpre pojam za pretraživanje, zatim kosu crtu i sufiks.

Zahtev za pretraživanje unosimo u obliku:

<pojam za pretraživanje>/<sufiks>

ili

<pojam za pretraživanje>/<sufiks> <operator> <pojam za pretraživanje>/<sufiks>...

2. Prilikom oblikovanja zahteva za pretraživanje može nam pomoći funkcija **pregled pojmova** (v. pogl. 4.4).
3. Ako želimo da pogledamo spisak svih prefiksa i sufiksa za pretraživanje te spisak sufiksa za limitiranje, kliknemo dugme kod "Zahtev za pretraživanje".

Otvora se prozor **Pomoć u pretraživanju** u kojem se ispisuje spisak prefiksa i sufiksa, njihovo značenje i primeri pretraživanja.

Spisak svih indeksa za pretraživanje koji se koriste u bibliografskim bazama podataka, nalazi se u dodatku A.1.

Primer:
Kod "Zahtev za pretraživanje" upišemo npr. *CL=Lastavica AND AU=Tolstoj**
Na taj način potražimo zapise za dela koja su izdata u zbirci *Lastavica* i čiji je autor *Tolstoj*.

Savet:
Kada pretražujemo po ključnim rečima, možemo izostaviti prefiks za pretraživanje (KW=), odnosno sufiks (/KW).

Upozorenje:
Ako pretražujemo po više ključnih reči istovremeno, između pojedinih pojmova se programski uvažava operator AND. Ostale logičke, odnosno kontekstne operatore, sami moramo da upišemo.

- Redosled izvođenja logičkih operacija:
 - zagrada
 - kontekstni operatori
 - NOT
 - AND
 - OR
- Upotreba zagrada
Postavljanjem zagrada na odgovarajućim mestima možemo promeniti redosled izvođenja pojedinih operacija pretraživanja.

Primer:
Kod "Zahtev za pretraživanje" upišemo npr. *((more OR zrak) AND zagađ*) NOT rijeke*
Na taj način potražimo zapise koji sadrže pojmove za pretraživanje *more* ili *zrak* i *zagađ**, ali ne i *rijeke*. Program najpre pretražuje pojmove za pretraživanje koji su navedeni u zgradama.

- Upotreba znakova navoda
Ako u pojmu za pretraživanje upotrebimo znak "(", ")", "=", "/", ":", ":", ":", "%", "<", ">", "#" ili logičke operatore AND, OR, NOT, pojam za pretraživanje moramo napisati u znacima navoda.

Primer:
Kod "Zahtev za pretraživanje" upišemo npr. *TI="science and technology*" AND PP=oxford**
Na taj način potražimo zapise kod kojih naslov počinje sa *science and technology*, a mesto izdavanja sa *oxford*. Prvi pojam za pretraživanje moramo napisati u okviru znakova navoda, jer sadrži rezervisanu reč "and".

- Skraćivanje zahteva za pretraživanje

Zahtev za pretraživanje možemo skratiti na početku, u sredini ili na kraju znacima "%" ili "*". Znak "%" zamenjuje jedan znak (u nizu može biti više znakova "%"), a znak "*" zamenjuje proizvoljan niz znakova.

4.2.1 Logički operatori

Zahtevi za pretraživanje mogu se dodatno ograničiti ili proširiti logičkim operatorima. Moramo koristiti logičke operatore na engleskom.

- AND – logički I

Rezultat pretraživanja su zapisi koji sadrže prvi *i* drugi pojam, odnosno *sve* pojmove koje smo povezali sa operatorom AND.

Primer:

Kod "Zahtev za pretraživanje" upišemo npr. *planinarstvo AND udžbenik*

Na taj način po ključnim rečima pretražimo zapise sa obe ključne reči, *planinarstvo* i *udžbenik*. Iste rezultate bismo dobili, ako bismo ključne reči upisali odvojeno s razmakom i bez operatora, tj. *planinarstvo udžbenik*.

- OR – logički ILI

Rezultat pretraživanja su zapisi koji sadrže *bar jedan* od navedenih pojmova za pretraživanje.

Primer:

Kod "Zahtev za pretraživanje" upišemo npr. *CO=(cze OR svk)*

Na taj način pretražimo zapise za publikacije koje su izdate u *Češkoj* ili *Slovačkoj*.

- NOT – logička negacija

Rezultat pretraživanja su zapisi koji sadrže prvi pojam, a *ne sadrže* pojam koji sledi nakon operatora NOT.

Primer:

Kod "Zahtev za pretraživanje" upišemo npr. *novinarstvo NOT televizij**

Na taj način pretražimo zapise koji sadrže reč *novinarstvo*, a ne i *televizij**.

4.2.2 Kontekstni operatori

Kontekstni operatori koji određuju relativnu blizinu između pojmova za pretraživanje i koji su dati na engleskom jeziku. Koristimo ih za pretraživanje po podacima iz osnovnog indeksa (v. dodatak A.1.1).

- (N) – NEAR

Operator NEAR iziskuje da oba pojma za pretraživanje u zapisu nastupaju zajedno, s tim što mogu biti u proizvoljnom redosledu.

Primer:

Kod "Zahtev za pretraživanje" upišemo npr. *rudolf (N) maister*

Rezultat pretraživanja su zapisi koji sadrže sintagmu *Rudolf Maister* ili *Maister Rudolf*.

Operator (nN) određuje da oba pojma za pretraživanje nastopaju u proizvoljnom redosledu, a između njih se može pojaviti najviše "n" reči.

Primer:

Kod "Zahtev za pretraživanje" upišemo npr. *cost (1N) benefit*

U rezultatima pretraživanja su zapisi koji sadrže *cost to benefit*, *benefit to cost*, *cost-benefit*, *cost/benefit* itd.

Upozorenje:

Operator NEAR ne može se koristiti u kombinaciji sa skraćivanjem s leve strane.

4.2.3 Pretraživanje po periodu

Ovaj način se najčešće koristi za pretraživanje po periodu koji je limitiran godinama ili drugim numeričkim podacima.

Postupak

1. Po periodu pretražujemo tako što najpre upišemo nižu vrednost, zatim dvotačku i na kraju višu vrednost.

Primer:

Kod "Zahtev za pretraživanje" upišemo npr. *PY=2000:2005*

Rezultat pretraživanja su zapisi za publikacije s godinama izdavanja između 2000. i 2005.

Primer:

Kod "Zahtev za pretraživanje" upišemo npr. *DA=20080105:20080505*

Rezultat pretraživanja su zapisi za publikacije s datumom inventarisanja između 5. 1. 2008. i 5. 5. 2008. Sa indeksom DA= možemo pretraživati samo u lokalnoj bazi podataka.

Upozorenje:

Pretraživanje može da traje duže vremena, ako je reč o širokom rasponu.

4.2.4 Limitiranje kod komandnog pretraživanja

U komandnom načinu pretraživanja može se limitirati po:

- godini izdavanja
- vrsti bibliografskog izvora
- pismu

Postupak

Limitiranje po godini izdavanja

1. Po godini izdavanja limitiramo rezultate pretraživanja tako što nakon pojma za pretraživanje napišemo kosu crtu i nakon nje navedemo i godinu ili period od godine do godine.

Primer:

Kod "Zahtev za pretraživanje" upišemo npr. *bibliotekarstvo/2002*

Rezultat pretraživanja su zapisi koji sadrže ključnu reč *bibliotekarstvo* i godinu izdavanja *2002*.

Primer:

Kod "Zahtev za pretraživanje" upišemo npr. *bibliotekarstvo /1994:2003*

Rezultat pretraživanja su zapisi koji sadrže ključnu reč *bibliotekarstvo* i godinu izdavanja između *1994.* i *2003.*

Postupak

Limitiranje po vrsti bibliografskog izvora ili pismu

1. Po vrsti izvora ili pismu rezultat pretraživanja limitiramo tako što nakon pojma za pretraživanje upišemo kosu crtu i nakon nje navedemo sufiks za limitiranje.

Sufiksi za limitiranje po vrsti bibliografskog izvora su:

- /MON – monografske publikacije
Rezultati pretraživanja su limitirani na zapise za monografske publikacije (001c = "m").

- /SER – serijske publikacije
Rezultati pretraživanja su limitirani na zapise za serijske publikacije (001c = "s").
- /ART – članci i drugi sastavni delovi
Rezultati pretraživanja su limitirani na zapise za članke i druge sastavne delove (001c = "a").
- /BMA – knjižna građa
Rezultati pretraživanja su limitirani na zapise za knjižnu građu (001b = "a" i 130a ne postoji).
- /NOMON
U rezultatima pretraživanja nema zapisa za monografske publikacije.
- /NOSER
U rezultatima pretraživanja nema zapisa za serijske publikacije.
- /NOART
U rezultatima pretraživanja nema zapisa za članke i druge sastavne delove.
- /NBM
U rezultatima pretraživanja nema zapisa za knjižnu građu.

Savet:

Spisak sufiksa za limitiranje ispisujemo klikom na dugme kod "Zahtev za pretraživanje".

Primer:

Kod "Zahtev za pretraživanje" možemo npr. da upišemo *FR=ltd/MON* ili *FR=ltd/SER*

Rezultat pretraživanja su zapisi za tekstualne elektronske monografske publikacije, odnosno serijske publikacije.

Primer:

Kod "Zahtev za pretraživanje" upišemo npr. *(vinogradarstvo OR vino*)/SER*

Rezultat pretraživanja su zapisi za serijske publikacije koji sadrže ključnu reč *vinogradarstvo* ili ključnu reč *vino*.

Sufiksi za limitiranje po pismu:

- /LAT
Rezultat pretraživanja su samo zapisi za dokumenta u latinici (100l = "ba").
- /CIR
Rezultat pretraživanja su samo zapisi za dokumenta u ćirilici (100l = "c*" ili 100l = "oc").

Primer:

Kod "Zahtev za pretraživanje" upišemo npr. *sveto (W) pismo/CIR*

Rezultat pretraživanja su zapisi koji sadrže ključnu reč *sveto pismo* u navedenom redosledu. Zapisi predstavljaju publikaciju u *ćirilici*.

4.3 SKENIRANJE

Skeniranje je postupak kojim možemo da sužavamo pretraživanje u drugim poljima za pretraživanje. Na taj način možemo pretraživati i po neindeksiranim potpoljima te vrednostima indikatora, ili možemo proveriti prisustvo nekog potpolja, odnosno indikatora, u bibliografskom zapisu.

Postupak

1. Kod "Skeniranje" upišemo oznaku polja i potpolja ili indikatora, znak jednakosti i pojam za pretraživanje. Više zahteva za pretraživanje možemo povezati logičkim operatorima. Možemo upotrebiti logičko I (moramo uneti znak "&"), logičko ILI (moramo uneti znak "&OR") i logičku negaciju (moramo uneti znak "&NOT").

Zahtev za pretraživanje unosimo u obliku:

<oznaka polja><oznaka potpolja ili indikatora>=<pojam za pretraživanje>

ili

<oznaka polja><oznaka potpolja ili indikatora>=<pojam za pretraživanje> & <oznaka polja><oznaka potpolja ili indikatora>=<pojam za pretraživanje>...

ili

<oznaka polja><oznaka potpolja ili indikatora>=<pojam za pretraživanje> &NOT <oznaka polja><oznaka potpolja ili indikatora>=<pojam za pretraživanje>...

ili

<oznaka polja><oznaka potpolja ili indikatora>=<pojam za pretraživanje> &OR <oznaka polja><oznaka potpolja ili indikatora>=<pojam za pretraživanje>...

Prilikom skeniranja po potpoljima pojmove za pretraživanje znacima "%" ili "*" možemo skratiti na početku, u sredini ili na kraju:

- znak "%" zamenjuje jedan znak (u nizu može biti više znakova "%")
- znak "*" zamenjuje proizvoljan niz znakova

Primer:

Kod "Zahtev za pretraživanje" upišemo npr. *PY=2008/mon AND LA=scc*, a kod "Skeniranje" npr. *105f=g & 200ind1=0*

Na taj način pretražimo zapise za *monografske publikacije na srpskom jeziku* koje su izdate *2008. godine* i koje u potpolju *105f – Kod za književni oblik* sadrže kod *"g" – poezija* te u polju *200 – Naslov i podaci o odgovornosti* imaju vrednost prvog indikatora *0 – Naslov nije značajan*.

Primer:

Kod "Zahtev za pretraživanje" upišemo npr. *TD=2.30:2.32 AND PY=2007*, a kod "Skeniranje" npr. *101d=* &NOT 101d=eng*

Na taj način pretražimo zapise za *zbornike* koji su izdati u *2007. godini* i koji u potpolju *001t – Tipologija dokumenata/dela* imaju upisane kodove za tipologiju dela "2.30", "2.31" ili "2.32" te sadrže sažetak u bilo kojem jeziku (*101d – Jezik sažetka*), a ne sadrže sažetak na engleskom jeziku.

Primer:

Kod "Skeniranje" upišemo npr. *215a=%%% str.*

Izaberemo zapise koji u potpolju *215a – Posebna oznaka građe i opseg* na petom mestu imaju razmak i za njim reč "str.", tj. zapise koji sadrže podatak o broju strana koji je viši od 1000, odnosno u potpolju *215a* imaju ispunjena sva četiri mesta (npr. [24] str.).

U zahtev za pretraživanje kod "Skeniranje" ne unosimo znakove za uključivanje, odnosno isključivanje komandi LaTeX i znakove NSB/NSE.

4.4 PREGLED POJMOVA

Prilikom oblikovanja zahteva za pretraživanje, koje upisujemo u polja za unos zahteva za pretraživanje, može nam pomoći funkcija *pregled pojmova* (ikona).

Funkcija omogućuje uvid u spisak pojmova za pretraživanje koji se trenutno nalaze u bazi podataka. Koristimo je kada želimo da budemo sigurni da je pojam za pretraživanje pravilno upisan.

Funkcija *pregled pojmova* nije na raspolaganju kod polja za pretraživanje "Ključne reči" i "COBISS.XX-ID".

Postupak

1. U polje za unos zahteva za pretraživanje unesemo početak zahteva za pretraživanje (npr. početak naslova publikacije, prezime autora ...).

Kada nam nije poznat početak pojma za pretraživanje, polje za unos zahteva za pretraživanje takođe možemo ostaviti prazno.

2. Kliknemo ikonu pored polja za unos zahteva za pretraživanje.

Otvora se prozor **Pregled pojmova** u kojem se ispisuje spisak svih pojmova od upisanog zahteva za pretraživanje (ili od prvog pojma) nadalje. Spisak je ureden abecedno po rastućem redosledu. Broj ispred svakog pojma govori o tome koliko se puta taj pojam pojavljuje u bazi podataka. Za pomeranje na sledeću stranu spiska kliknemo dugme **Napred**.

Upozorenje:

Pojmovi za pretraživanje u spisku ne sadrže znak "≠" za sortiranje (NSB/NSE).

3. U spisku potražimo i izaberemo željenu vrednost.

To možemo učiniti na dva načina:

- kursorom miša označimo vrednost i potvrdimo je dugmetom **U redu**
- vrednost označimo tipkama za pomeranje <gore>, <dole>, <PgUp>, <PgDn> i pritisnemo tipku <Enter>

Izabrana vrednost prenosi se u polje za unos zahteva za pretraživanje.

Savet:

Iz spiska pojmova vrednost najbrže biramo ako kursorom miša pokažemo na nju i dva puta kliknemo.

Primer:

Ako želimo da potražimo sve autore čije prezime počinje s nizom znakova Dickens, kod "Autor – osoba" upišemo *dickens* i kliknemo ikonu pored polja za pretraživanje. U prozoru **Pregled pojmova** iz baze podataka ispisuje se spisak autora od upisanog niza znakova nadalje.

4.5 POHRANJIVANJE UPITA

Zahteve za pretraživanje u okviru jednog pretraživanja možemo da pohranimo i da ih kasnije koristimo u obliku upita.

Postupak

1. Unesemo zahteve za pretraživanje (v. pogl. 4.1–4.3).
2. Kliknemo dugme **Pohrani upit**.
Otvara se prozor **Upit**.
3. Unesemo ime pod kojim želimo da pohranimo upit.
4. Kliknemo dugme **U redu**.

Upit se dodaje u pretraživač kod "Upiti" i u brauzer u potprozor **Upiti**.

Postupak preimenovanja i brisanja upita opisan je u priručniku *Osnovna uputstva COBISS3* (v. pogl. 3.1.8.2 i pogl. 3.1.8.3).

Prethodno pohranjen upit možemo ponovo pozvati i upotrebiti ga za dalje pretraživanje.

Postupak

1. Kod "Upiti" izaberemo odgovarajući upit.
Zahtevi za pretraživanje se se prenesu u odgovarajuća polja za unos zahteva za pretraživanje.
2. Kliknemo dugme **Pretraži**.
Program aktivira pretraživanje u izabranoj bazi podataka. Ispisuju se rezultati pretraživanja koji odgovaraju zahtevima za pretraživanje pohranjenim u upitu.

Mogućnosti ...

Upit možemo da aktiviramo i u brauzeru. U potprozoru **Upiti** možemo izabrati metodu **Upiti / Pretraži** ili dva puta kliknemo grafičku oznaku ili naziv upita. Otvara se pretraživač u kojem su rezultati pretraživanja u lokalnoj bazi podataka samo prikazani, a mogućnost novog pretraživanja ne postoji.

4.6 IZBOR PRIKAZA REZULTATA PRETRAŽIVANJA

Rezultati pretraživanja vidljivi su u donjem delu pretraživača. Ispisani su na različite načine s obzirom na broj prikazanih bibliografskih podataka.

Postupak

1. Kod "Prikaz rezultata pretraživanja" izaberemo obim prikaza podataka, i to pre ili nakon izvršenog pretraživanja.

Poslednji izabrani prikaz rezultata pretraživanja pohranjuje se i uvažava kod sledećih pretraživanja (do promene).

Obim bibliografskih podataka, koji se ispisuju u rezultatima pretraživanja određen je unapred ili ga katalogizator određuje sam.

Za sve izvore je unapred definisan samo podrazumevani prikaz koji sadrži podatke za osnovnu identifikaciju izvora i bibliografskog zapisa.

Različite vrste prikaza rezultata pretraživanja i sami možemo definisati u brauzeru (v. pogl. 11.1.2 i pogl. 11.1.3).

Spisak unapred definisanih atributa sa odgovarajućim poljima i potpoljima, iz kojih se mogu ispisivati podaci u prikazu rezultata pretraživanja, dat je u dodatku *E.1*.

6.7 DRUGE MOGUĆNOSTI ZA RAD U SPREMIŠTU

U spremištu zapisa imamo mogućnost da zapis i osvežimo, da ga prikažemo u standardnom formatu, da ga odštampamo, proverimo u kojim se lokalnim bazama podataka nalazi i kakvo je stanje fonda u COBISS/OPAC-u.

6.7.1 Osvežavanje zapisa

Zapis u spremištu možemo uskladiti sa stanjem u bazi podataka. Stanje se razlikuje ako je zapis, koji smo upisali u spremište, neko naknadno dopunio i ponovo pohranio u bazu podataka.

Postupak

1. Označimo zapis koji želimo da osvežimo.
2. Izaberemo metodu **Spremište / Osveži zapis**.

Radni zapis ne možemo da prekrijemo s trenutnim stanjem u bazi podataka.

6.7.2 Promena prikaza

U spremištu zapisa možemo prikazati zapis u standardnom ili u COMARC formatu.

Postupak

1. Potražimo i izaberemo zapis.
2. Izaberemo metodu **Spremište / Prikaži u standardnom formatu**.

Sa standardnog na COMARC format prelazimo tako što izaberemo metodu **Spremište / Prikaži u COMARC formatu**. Radni zapis se pokazuje u COMARC formatu odmah kada u zapisu iz editora izaberemo neko polje.

6.7.3 Štampanje zapisa

Zapis, koji se nalazi u spremištu zapisa, možemo da odštampamo u COMARC ili u standardnom formatu.

Postupak

1. Potražimo i označimo zapis.
2. Izaberemo metodu **Spremište / Odšampaj zapis**.

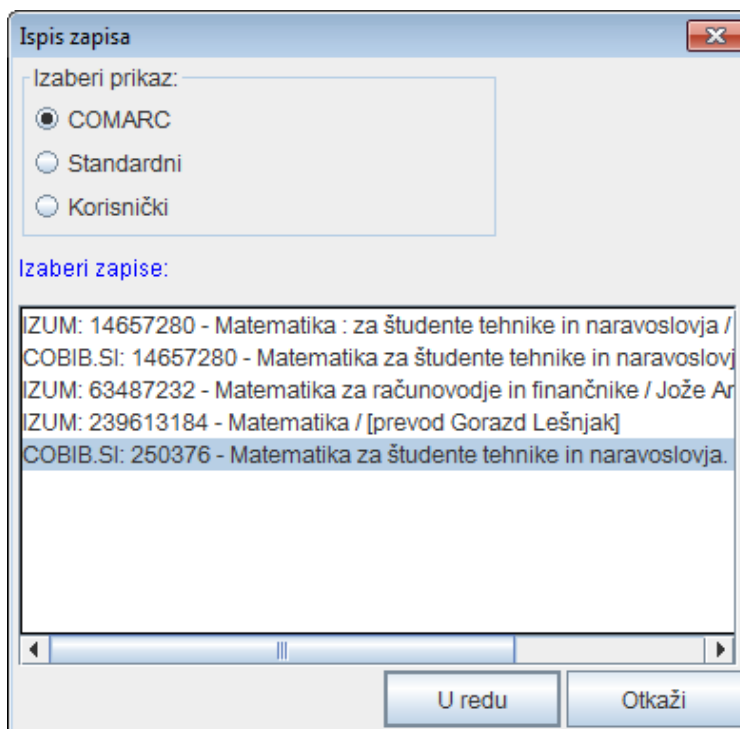
Zapis možemo da odštampamo u standardnom formatu ako smo izabrali metodu **Spremište / Prikaži u standardnom formatu**.

6.7.4 Štampanje više zapisa istovremeno

Ako se u spremištu nalazi više zapisa, možemo ih odštampati istovremeno.

Postupak

1. Potražimo i označimo zapis.
2. Izaberemo metodu **Spremište / Pripremi zapise za ispis**.
Otvora se prozor **Ispis zapisa**.

Slika 6.7-1: Prozor Ispis zapisa

3. Kod "Izaberi prikaz" izaberemo prikaz u kojem ćemo ispisati zapise:
 - *MARC* za ispis u COMARC formatu
 - *Standardni* za ispis u standardnom formatu
 - *Korisnički* za ispis u obliku spiska atributa
4. Kod "Izaberi zapise" označimo jedan ili više zapisa (v. korak 10 kod postupka u pogl. 4).
5. Kliknemo dugme **U redu**.
Otvora se prozor **Ispis zapisa** u kojem su prikazani izabrani zapisi u izabranom prikazu ispisa.
6. Kliknemo dugme **Ispis**.

7.1 UPRAVLJANJE ZAPISIMA

U poglavlju su opisane metode iz menija **Zapis** koje se koriste prilikom upravljanja bibliografskim zapisima.

Upozorenja:

*Za upotrebu metoda u meniju **Zapis** potrebne su nam sledeće privilegije:*

- CAT_A_MON – za uzajamnu katalogizaciju monografskih publikacija (knjige) te kreiranje zbirnih zapisa i zapisa za izvedena dela
- CAT_B1_ART – za uzajamnu katalogizaciju sastavnih delova
- CAT_B2_CON – za uzajamnu katalogizaciju kontinuiranih izvora
- CAT_NEWSER – za uzajamnu katalogizaciju serijskih publikacija
- CAT_C_NBM – za uzajamnu katalogizaciju neknjižne građe
- CAT_D_ANT – za uzajamnu katalogizaciju antikvarne građe
- CAT_NEWMARC21 – za preuzimanje zapisa iz Online kataloga Kongresne biblioteke i baze podataka WorldCat

7.1.1 Metoda Uredi zapis

Metodu **Zapis / Uredi zapis** koristimo kada želimo da ispravimo ili dopunimo postojeći zapis.

Postupak ispravljanja i dopunjavanja zapisa opisan je u pogl. 8.4.

7.1.2 Metoda Preuzmi zapis

Metodu **Zapis / Preuzmi zapis** koristimo kada u lokalni bazi podataka još ne postoji zapis, ali zato postoji u COBIB-u. Upotrebom ove metode preuzimamo zapis iz COBIB-a, a takođe ga možemo preuzeti i iz neke druge uzajamne bibliografske baze podataka u mreži COBISS.Net ili druge strane bibliografske baze podataka (Online katalog Kongresne biblioteke, WorldCat, ISSN). Zapis po potrebi uredimo. Postupak preuzimanja zapisa opisan je u pogl. 8.2.

7.1.3 Metoda Priredi u novi zapis

Ako u COBIB-u ili lokalnoj bazi podataka postoji zapis, u velikoj meri sličan zapisu koji želimo da kreiramo, takav postojeći zapis možemo prirediti u novi zapis metodom **Zapis / Priredi u novi zapis**.

Postupak kreiranja zapisa priređivanjem sličnog zapisa opisan je u pogl. 8.3.2.

7.1.4 Metoda Kreiraj zapis

Metodom **Zapis / Kreiraj zapis** kreiramo novi zapis kada u lokalnoj bazi podataka ili COBIB-u zapis za bibliografski izvor još ne postoji.

Postupak kreiranja zapisa od početka opisan je u pogl. 8.3.1.

7.1.5 Metoda Izbriši zapis

Metodu **Zapis / Izbriši zapis** koristimo za brisanje zapisa iz lokalne baze podataka i/ili COBIB-a. Metoda se prvenstveno koristi u slučaju razrešavanja duplikata (v. pogl. 8.5.2).

Upozorenje:

Ne možemo brisati zapise na koje su u hijerarhijskom odnosu, preko identifikacionog broja (potpolje 4641) vezani drugi zapisi. Međutim, mogu se brisati zapisi na koje su vezani zapisi preko ISSN broja (potpolja 011as).

Uslov

Zapis mora biti u editoru. Pri tom nije važno da li smo u editor učitali zapis iz lokalne baze podataka ili COBIB-a.

Postupak

1. Izaberemo metodu **Zapis / Izbriši zapis**.

Program zahteva da brisanje zapisa potvrdimo.

2. Kliknemo dugme **Da**.

Ako se zapis koji brišemo nalazi i u nekoj drugoj lokalnoj bazi podataka, briše se samo iz naše lokalne baze podataka, a u suprotnom se briše i iz COBIB-a. Program nas obaveštava o tome iz koje je baze zapis izbrisan.

3. Kliknemo dugme **U redu**.

Zapis više ne postoji ni u editoru, ni u spremištu zapisa.

Upozorenje:

Izbrisani zapisi iz lokalne baze podataka i COBIB-a pohranjuju se u posebnu datoteku – zajedno sa informacijom o tome ko je i kada zapis izbrisao.

7.1.6 Metoda Dodaj lokalni zapis u COBIB

Metodu **Zapis / Dodaj lokalni zapis u COBIB** koristimo kada želimo da u COBIB prenesemo zapis koji postoji samo u lokalnoj bazi podataka. Pri tom, zapis možemo takođe adekvatno ispraviti ili dopuniti. Ako za isti bibliografski

izvor u COBIB-u već postoji zapis, moramo ga preuzeti, a lokalni zapis izbrisati iz lokalne baze podataka.

Postupak razrešavanja lokalnih zapisa opisan je u pogl. 8.6.

7.1.7 Metoda Proveri zapis

Metodu **Zapis / Proveri zapis** tokom uređivanja možemo proveriti da li zapis sadrži greške koje se programski mogu proveriti. Pri tom se izvode programske kontrole koje proveravaju ispravnost unosa (v. dodatak B).

Uslov

Zapis mora biti u editoru.

Postupak

1. Izaberemo metodu **Zapis / Proveri zapis**.
V. objašnjenje pod 2. korakom, kod postupka u pogl. 6.4.
2. Kliknemo dugme **U redu**.

Mogućnosti ...

Metodom **Spremište / Proveri zapis** možemo proveriti i ispravnost zapisa u spremištu.

7.1.8 Metoda Privremeno pohrani zapis

Metodu **Zapis / Privremeno pohrani zapis** koristimo kada zapis, koji uređujemo u editoru, želimo privremeno ručno da pohranimo u posebnu datoteku koja je posebno za to predviđena. Zapis privremeno pohranimo kada postupak kreiranja ili uređivanja zapisa ne možemo da završimo ili kada bismo želeli da ga još jednom proverimo pre pohranjivanja u lokalnu bazu podataka i/ili COBIB.

Zapisi se privremeno pohranjuju i programski (v. pogl. 10.1).

Privremeno pohranjeni zapisi ne postoje ni u COBIB-u ni u lokalnoj bazi podataka te ih zato pretraživačem ne možemo pronaći. Privremeno pohranjene zapise ponovo otvaramo za dalje uređivanje na način koji je opisan u pogl. 10.3.

Uslov

Zapis mora biti u editoru.

Postupak

1. Izaberemo metodu **Zapis / Privremeno pohrani zapis**.
Otvora se prozor **Opisivanje**.
2. Kod "Naziv privremeno pohranjenog zapisa" upišemo naziv po želji.
3. Kliknemo dugme **U redu**.

Program nas obaveštava da je zapis pohranjen sa privremeno pohranjenim zapisima.

Zapis, koji smo privremeno pohranili, uklanja se iz editora i jezička **Radni zapis** u spremištu zapisa. Istovremeno se u spremište zapisa dodaje novi jezičak **Privremeno pohranjeni** u kojem je prikazano poslednje stanje zapisa.

7.1.9 Metoda Pohrani kao šablon

Metodu **Zapis / Pohrani kao šablon** koristimo onda kada u zapis, u koji smo uneli podatke zajedničke većem broju bibliografskih izvora, želimo da pohranimo kao šablon za novi zapis koji nameravamo da upotrebimo više puta.

Uslov

Zapis mora biti u editoru.

Postupak

1. Unesemo samo one podatke koji su zajednički za više zapisa.
2. Izaberemo metodu **Zapis / Pohrani kao šablon**.
Otvora se prozor **Opisivanje**.
3. Kod "Naziv šablona" upišemo naziv po želji.
4. Kliknemo dugme **U redu**.

Program nas obaveštava o tome da je zapis pohranjen kao šablon.

Šablon se pohranjuje u datoteku privremeno pohranjenih zapisa, pri čemu se editor i jezičak **Radni zapis** u spremištu zapisa prazne.

7.1.10 Metoda Pohrani zapis

Metodu **Zapis / Pohrani zapis** koristimo za pohranjivanje zapisa koji smo kreirali, odnosno ispravili ili dopunili. Ako u zapisu nema grešaka koje se mogu ustanoviti programski, program nam javi u koju je bazu podataka zapis pohranjen. Prilikom pohranjivanja zapisa program nas upozorava na (eventualne) greške i druge nedostatke (v. dodatak B), koje razlikuje s obzirom na to:

- da li je reč o nedvosmislenoj grešci (zapis možemo pohraniti tek kada otklonimo grešku)

U zapisu postoji nedvosmislena greška (u dodatku B ta vrsta greške označena je kao "F" – Fatal), zato nas program vraća u editor u kojem grešku moramo da ispravimo i zapis ponovo da pohranimo. Grešku, koja se ispisuje u programskoj poruci, uvodi rečenica "Zapis se ne može pohraniti dok se ne ispravi sledeće".

- da li je reč o (eventualnoj) grešci (zapis, uprkos tome, možemo da pohranimo)

Velika je verovatnoća da postoji greška (u dodatku B ta vrsta greške označena je kao "W" – Warning), zato nas program pita da li želimo da se vratimo u zapis. Grešku ispravimo tako što se vratimo u editor; ako ustanovimo da nije reč o grešci, zapis pohranimo bez ispravke. Grešku,

koja se ispisuje u programskoj poruci, uvodi sintagma "Preporučene ispravke".

- da li je reč o nekom drugom (eventualnom) nedostatku, odnosno neusklađenosti u zapisu (zapis, uprkos tome, možemo da pohranimo)

Postoji mogućnost da je u zapisu neki drugi (eventualni) nedostatak, odnosno neusklađenost (u dodatku B ta vrsta nedostatka, odnosno neusklađenosti označena je kao "I" – Info), na koju nas program upozorava; istovremeno nas i pita da li želimo da se vratimo u zapis. Nedostatak, odnosno neusklađenost, ispravljamo tako što se vratimo u editor. Ako je zapis ispravan, pohranimo ga bez ispravke. Nedostatak, odnosno neusklađenost, koja se ispisuje u programskoj poruci, uvodi reč "Upozorenja".

- da li u zapisu postoje nepovezane odrednice koje se pojavljuju i kao normativne pristupne tačke u normativnim zapisima (zapis, uprkos tome, možemo da pohranimo)

Nakon upozorenja ispisuje se spisak s tim normativnim zapisima. Ako ustanovimo da je kod nepovezane odrednice reč o istom entitetu kao u normativnom zapisu, odrednicu povežemo (v. pogl. 7.3.4.2).

- da li je zapis eventualno duplikat (zapis, uprkos tome, možemo da pohranimo)

Postoji mogućnost da je zapis duplikat. Nakon upozorenja ispisuje se spisak svih mogućih duplikata. Ako to nismo prethodno uradili, ponovo moramo da proverimo sve podatke koji identifikuju bibliografski izvor.

Uslov

Zapis mora biti u editoru.

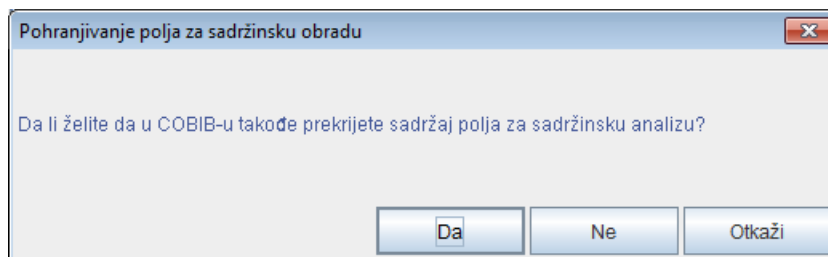
Postupak

1. Izaberemo metodu **Zapis / Pohrani zapis**.

Ako se u zapisu nalaze greške, odnosno nedostaci koji su se programski mogli ustanoviti, otvara se prozor **Upozorenje** sa spisikom grešaka.

1. Prozor zatvaramo klikom na dugme **U redu**.
2. Ako su u zapisu ustanovljene nedvosmislene greške, program nas vraća u editor. Podatke u zapisu adekvatno ispravimo, odnosno dopunimo, i zapis ponovo pohranimo.
3. Ako je u zapisu ustanovljena neusklađenost, koja može predstavljati greške, program nas pita da li želimo da se vratimo na uređivanje zapisa.
 1. Za ponovno uređivanje kliknemo dugme **Da**, a zatim podatke u zapisu adekvatno ispravimo, odnosno dopunimo, i zapis ponovo pohranimo.
 2. Ako kliknemo dugme **Ne**, zapis se pohranjuje bez ispravki.

Ako bi se, prilikom pohranjivanja u COBIB, polja za sadržinsku obradu promenila, program nas na to upozorava pitanjem:

Slika 7.1-1: Pohranjivanje polja za sadržinsku obradu

1. Klikom na dugme **Da** u COBIB i u lokalnu bazu podataka pohranimo polja za sadržinsku obradu. Na taj način prekrijemo polja za sadržinsku obradu koja su postojala u zapisu pre uređivanja.
2. Klikom na dugme **Ne** pohranimo polja za sadržinsku obradu samo u lokalnu bazu podataka, dok u COBIB-u ta polja ostaju nepromenjena.
3. Takođe se možemo vratiti u uređivanje zapisa, ako kliknemo dugme **Otkazi**. Zapis dopunimo i ponovo ga pohranimo.

Kada je zapis pohranjen, dobijamo poruku o tome u koje je baze podataka pohranjen.

4. Prozor **Poruka** zatvaramo klikom na dugme **U redu**.

Zapis se uklanja iz editora i iz jezička **Radni zapis** u spremištu zapisa. Istovremeno se u spremištu zapisa prikazuje najnovije stanje zapisa.

7.1.11 Metoda Promeni masku za unos

Metodom **Zapis / Promeni masku za unos** izaberemo ili promenimo masku za unos, a možemo i da je podesimo kao podrazumevanu masku za unos.

Maske za unos obuhvataju izbor najčešće upotrebljenih polja i potpolja prilikom unosa određene vrste bibliografskog izvora i služe kao pomoć prilikom unosa i uređivanja bibliografskih zapisa. U njih možemo dodati i druga polja i potpolja koja su predviđena za određenu vrstu izvora.

Za bibliografske zapise pripremljene su sledeće maske za unos:

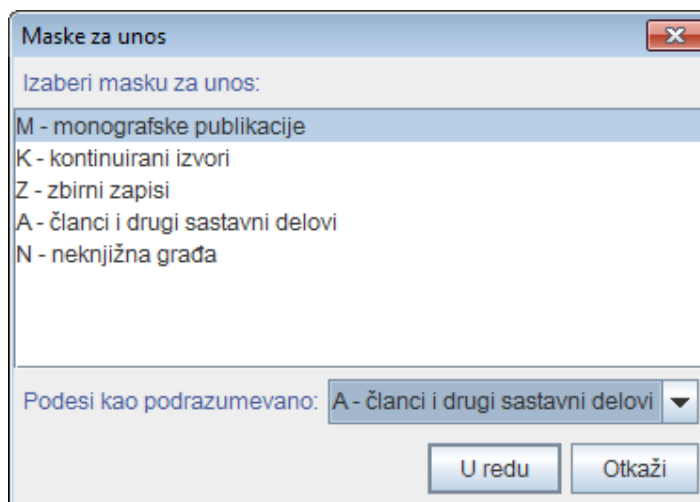
- M – monografske publikacije
- K – kontinuirani izvori
- Z – zbirni zapisi
- A – članci i drugi sastavni delovi
- N – neknjižna građa

Određena maska za unos prilagođena je bibliografskom opisu određene vrste izvora.

Odgovarajuću masku za unos biramo pre kreiranja zapisa. Možemo definisati i podrazumevanu masku za unos koja važi do opoziva (takođe i nakon ponovnog prijavljivanja u sistem).

Postupak

1. Izaberemo metodu **Zapis / Promeni masku za unos**.
2. U prozoru **Maske za unos** iz spiska izaberemo odgovarajuću masku za unos.
3. Kod "Podеси kao podrazumevano" masku za unos možemo unapred da definišemo kao podrazumevanu, tako što je izaberemo iz padajućeg spiska.

Slika 7.1-2: Prozor Maske za unos

4. Kliknemo dugme **U redu**.

Ako nismo izabrali podrazumevanu masku za unos, prilikom kreiranja novog zapisa automatski se otvara prozor **Maske za unos** u kojem izaberemo odgovarajuću masku za unos.

U statusnom redu interfejsa za katalogizaciju vidljiva je trenutno izabrana maska za unos.

Kada uređujemo postojeći zapis za određenu vrstu bibliografskog izvora, prilikom učitavanja zapisa u editor automatski se uključuje odgovarajuća maska za unos. Izuzetno, masku za unos možemo i da promenimo, i to po istom postupku kao što masku biramo pre kreiranja novog zapisa. Moguća je samo promena maske za unos *M – monografske publikacije* u masku *N – neknjižna građa* i obratno.

7.1.12 Metoda Napusti zapis bez pohranjivanja

Metodu **Zapis / Napusti zapis bez pohranjivanja** koristimo onda kada zapis, koji kreiramo ili uređujemo, želimo da napustimo bez pohranjivanja.

Uslov

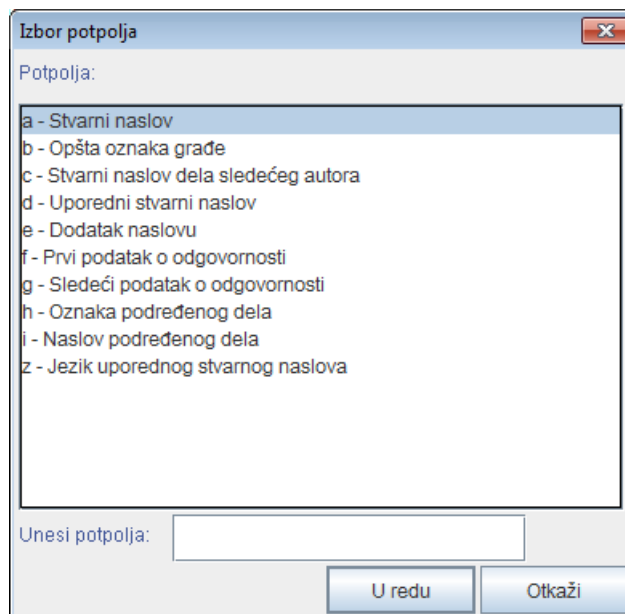
Zapis mora biti u editoru.

Postupak

1. Izaberemo metodu **Zapis / Napusti zapis bez pohranjivanja**.
Program nas upozorava da zapis neće biti pohranjen.

2. Kliknemo dugme **U redu**.

Zapis se uklanja iz editora i jezička **Radni zapis** u spremištu zapisa. Zapis u spremištu zapisa ostaje nepromenjen.

Slika 7.4-2: Prozor Izbor potpolja

3. U spisku potpolja označimo željeno potpolje (upotrebom tipki <Shift> odnosno <Ctrl> označimo i veći broj potpolja (v. korak 10 u pogl. 4)) ili kod "Unesi potpolja" upišemo potpolja koja želimo da dodamo (npr. aedefgz).

U spisku su na raspolaganju samo potpolja koja, se, s obzirom na COMARC format mogu dodati u polje. U spisku nema neponovljivih potpolja koja su već prisutna u polju.

4. Kliknemo dugme **U redu**.

Prozor sa izabranim potpoljem (ili više potpolja) se zatvara. Izabrano potpolje (ili više potpolja) dodaje se u zapis odmah nakon tekućeg potpolja, odnosno na prvo mesto u polju, ako smo polje označili.

Mogućnosti ...

Prozor **Izbor potpolja** možemo otvoriti i pritiskom na tipku <F9>.

9.2 PRETRAŽIVAČ

Za pretraživanje po normativnim bazama podataka otvara se pretraživač koji je nalik na pretraživač po bibliografskim bazama podataka.

T. br.	CONOR.SI-ID	Status i tip normativne pristupne tačke	Normativna pristupna tačka	Varijantne pristupne tačke	Srodne pri
1	907619	a - lično ime, a - usvojena	Plečnik, Jože, 1872-1957	Plečnik, Josef (drugo) / Plečnik, Jo...	
2	2845539	a - lično ime, a - usvojena	Plečnik, Zdravko		
3	3430499	a - lično ime, a - usvojena	Plečnik, Metka, 1962-	Istenič, Metka (devojačko prezime)	
4	26136419	a - lično ime, a - usvojena	Plečnik, Janez		
5	40804963	a - lično ime, a - usvojena	Plečnik, Katja, 1979-		
6	41715555	a - lično ime, c - privremena	Plečnik, Darinka		
7	109128547	a - lično ime, a - usvojena	Plečnik, Luka		
8	110677347	a - lično ime, c - privremena	Usenik Plečnik, Mojca	Plečnik, Mojca Usenik (venčano pr...	

Slika 9.2-1: Primer pretraživača po bazi podataka CONOR

Pretraživač možemo otvoriti u brauzeru ili interfejsu za katalogizaciju, tj. u prozoru **Bibliografski zapis** ili prozoru **Normativni zapis** (<akronim normativne baze podataka>).

Postupak

Polazimo iz interfejsa za katalogizaciju.

1. Izaberemo metodu **Pretraživanje** / <akronim normativne baze podataka>.

Otvara se prozor **Pretraživanje – Normativni zapis** (<akronim normativne baze podataka>).

Nastavljamo po postupku koji je opisan u pogl. 4.

U gornjem delu prozora ispisuju se polja za pretraživanje po kojima možemo pretraživati normativne zapise. Ispod njih je, kao i u pretraživaču po bibliografskim bazama podataka uključeno i polje "Skeniranje". Pretraživač za sada ne uključuje polje "Limitiranje".

Tehnika pretraživanja je, doduše, ista kao tehnika pretraživanja u bibliografskim bazama podataka. To važi za skraćivanje zahteva za pretraživanje, pretraživanje po većem broju polja za pretraživanje te za sintaksu prilikom komandnog pretraživanja i skeniranja (v. pogl. 4.1–4.3).

Druge specifičnosti pretraživanja u pretraživaču su:

Indeksi za pretraživanje

Spisak svih indeksa za pretraživanje, koji se koriste u komandnom pretraživanju u normativnim bazama podataka, dat je u dodatku A.2.

Pretraživanje po dijakritičkim znacima

Polja za pristupne tačke su u dodatnom indeksu indeksirana sa svim dijakritičkim znacima, a u osnovnom indeksu takođe bez njih, slično kao druga polja. Zato, kada pretražujemo u dodatnom indeksu, uvek precizno moramo da unesemo i sve dijakritičke znake.

Primer:

Pretražujemo po imenu kompozitora Georga Friedricha Händla.

Ako u "Lično ime" upišemo *Händel, Georg Friedrich**, dobićemo jedan normativni zapis. Isti zahtev za pretraživanje bez upisanog dijakritičkog znaka neće dati nijedan rezultat. Zapis za Händla bez upisanog dijakritičkog znaka u zahtevu za pretraživanje možemo pronaći samo komandnim pretraživanjem, ako pretražujemo po osnovnom indeksu, tj. ako upišemo (*Handel and Georg and Friedrich*)/PN.

12.1 ZAPISI U LATINICI

U COBISS sistemima, u kojima se koristi samo latinica, bibliografski i normativni zapisi uvek su u latinici.

12.1.1 Unos podataka

Za pravilan unos podataka potrebna nam je standardna tastatura i odgovarajući parametri tastature za pojedini jezik u sistemu Windows. Na taj način možemo unositi sva slova pojedinog jezika, druge znake, koji se nalaze na tastaturi, te znake koje unosimo kao kombinaciju znaka i osnovnog slova (npr. <Alt Gr> + <"> + <A> ispiše Ä). U bibliotekama, u kojima je veći deo građe na stranom jeziku, tastaturu možemo podesiti tako da podržava i druge jezike. Adekvatno podešena tastatura omogućuje unos većine slova s tastature, a prozor **Skup COBISS znakova** (v. pogl. 7.3.1.1) koristimo za unos znakova koji se ne mogu uneti preko tastature.

Znakovi, koje skup COBISS znakova ne podržava, ne mogu se uneti u zapis. U COBISS sistemima, u kojima se koristi ćirilica, podaci se ne mogu unositi u tom pismu.

Skup COBISS znakova omogućuje unos ćiriličnog teksta u latinici, u skladu s tabelom PPIAK.¹ Prilikom transliteracije grčkog pisma u latinicu nedostaju slova ē i ō. Zamena za spomenuta slova u nadležnosti je nacionalnih COBISS centara. Unos transliteriranog teksta drugih pisama, koji se po pravilu oslanja na transliteracijske oblike Kongresne biblioteke u Vašingtonu, u skupu COBISS znakova podržan je samo u ograničenom obimu. Nacionalni COBISS centri nadležni su i za zamenu znakova iz ALA-LC Romanization Tables², koji nedostaju, određenim znakovima iz obima Skupa znakova COBISS – latinica (v. dodatak C.2).

12.1.2 Pretraživanje podataka

Prilikom pretraživanja tekstualnih podataka u bibliografskim zapisima možemo upotrebiti osnovni skup slova ili kompletan skup COBISS znakova.

Prilikom pretraživanja po tekstualnim podacima u dodatnom indeksu normativnih zapisa uvek moramo da koristimo samo kompletan skup COBISS znakova. U osnovnom indeksu možemo da pretražujemo i sa osnovnim skupom znakova.

¹ Verona, Eva. Pravidnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga. Deo 1, Zagreb, Hrvatsko bibliotekarsko društvo, 1986 ali v PREKAT, Ljubljana, NUK, 2005. Dostupno i na <http://www.nuk.uni-lj.si/prekat/prekat.asp> (pridobljeno 1. 2. 2010).

² ALA-LC Romanization Tables. Dostupno na <http://www.loc.gov/catdir/cpsa/roman.html> (dobijeno 1. 2. 2010).

12.2 ZAPISI U ĆIRILICI ILI U KOMBINACIJI ĆIRILICE I LATINICE

U COBISS sistemima, u kojima se koristi ćirilica, bibliografski i normativni zapisi mogu biti u ćirilici, latinici ili u kombinaciji oba pisma.

Podaci iz bibliografskih izvora na jezicima ćiriličnog i latiničnog pisma prenose se u bibliografske zapise na originalnom pismu. Podatke na ostalim jezicima transliterišemo na latinično pismo.

U COBISS sistemima, čiji se jezik katalogizacije izražava isključivo ćiriličnim pismom (npr. bugarski, makedonski), napomene i ostali podaci na jeziku katalogizacije unose se na ćiriličnom pismu; u COBISS sistemima, kod kojih je jezik katalogizacije na dva pisma (npr. srpski), napomene i srodni podaci na jeziku katalogizacije prate pismo glavnog dela bibliografskog opisa.

Imenske i predmetne odrednice unose se u bibliografske zapise slobodno ili pod normativnom kontrolom. Pismo slobodno unetih odrednica, kao i unos njihovih alternativnih oblika, određeni su lokalnim kataloškim pravilima.

Unos odrednica pod normativnom kontrolom obavlja se posredstvom normativnih zapisa s pristupnim tačkama na alternativnim pismima – ćirilici i latinici.

12.2.1 Unos podataka

U odgovarajuća polja tekstualni podaci mogu da se unose na oba pisma, na latinici ili ćirilici.

U COBISS sistemima, u kojima se imenske odrednice vode na dva pisma, a koji još nisu prešli na normativno kontrolisan unos ličnih imena, postoji dogovor o obaveznom unosu imenske odrednice na alternativnom pismu u odgovarajuća polja, i to u polja:

- 90X (2. ind. = 1, 3) u latinici;
- 90X (2. ind. = 0, 4) u ćirilici.

Sadržaj potpolja, ili neki njegov deo, automatski se može konvertovati iz ćirilice u latinicu i obratno, i to korišćenjem metoda **Uređivanje / Pretvori u latinicu** i **Uređivanje / Pretvori u srpsku/makedonsku ćirilicu** (v. pogl. 7.3.1 tačka 4).

Upozorenje:

Kada izaberemo unos u određenom pismu, moramo se pobrinuti za doslednu upotrebu svih znakova tog pisma.

*Slova, koja ne postoje na tastaturi, potražimo u prozoru **Skup COBISS znakova**, a ako ih na spisku nema, ni u kom slučaju ih ne smemo zamenjivati sličnim slovima drugog pisma.*

Iako su, po pravilu, kodirani podaci u latinici, kodovi se mogu se uneti i u ćirilici. Nakon unosa, kôd se automatski konvertuje u latinicu.

Ako kodove pretražujemo u šifrniku u odvojenom prozoru, pismo zahteva za pretraživanje mora da bude usklađeno s pismom kodova ili objašnjenja kodova.

Upozorenje:

Kodove, koji sadrže znakove x, y, w, q, unosimo samo na originalnom latiničnom pismu!

12.2.1.1 Unos u polja pod normativnom kontrolom

U COBISS sistemu se u bibliografskom zapisu, za unos odrednica na više pisama, koriste ponovljena polja 70X, a unos u polja je normativno kontrolisan, v. pogl. 12.2.1.2.

Opšta uputstva za unos u polja pod normativnom kontrolom opisana su u pogl. 7.3.4. U ovom poglavlju opisane su samo sledeće specifičnosti koje se odnose na upotrebu ćiriličnog pisma:

- u potpolju 3 polja za imensku odrednicu bibliografskog zapisa, kao i u polju za unos u prozoru **Povezivanje sa zapisima iz <akronim normativne baze podataka>**, zahtev za pretraživanje možemo da upišemo ćirilicom ili latinicom. Na preciznost pretraživanja utiče:
 - da li normativni zapis sadrži alternativne pristupne tačke na ćirilici i latinici. O ovom zahtevu treba posebno voditi računa u slučaju stranih imena;
 - da li koristimo pretraživanje po rečima ili frazno pretraživanje. Pretraživanje po rečima omogućava unos zahteva za pretraživanje sa osnovnim znacima (npr. Viola König ili Муп Пеит* *i ne* Viola König ili Муп Пеит*), dok frazno pretraživanje zahteva dijakritički precizan unos zahteva za pretraživanje (npr. "König, Viola" *i ne* "Konig, Viola");

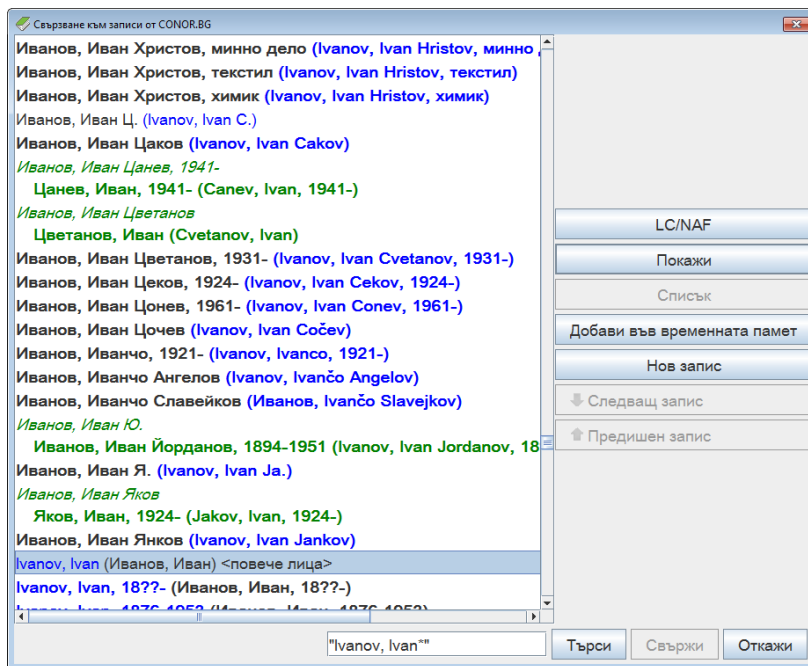
Savet:

Ako vaš zahtev za pretraživanje nije doneo željeni rezultat, ponovite pretraživanje tako što ćete upisati alternativni oblik na drugom pismu, odnosno drugi, vama poznat oblik imena.

- Spisak ličnih imena iz baze podataka CONOR.XX, ispisuje se na sledeći način:
 - **normativne pristupne tačke na alternativnim pismima** ispisuju se zajedno. Oblik na ćiriličnom pismu ispisuje se crnim, a oblik na latiničnom pismu plavim slovima. Tačke pristupa na alternativnim pismima u spisku su sortirane u dva niza: azbučnom, u kome je

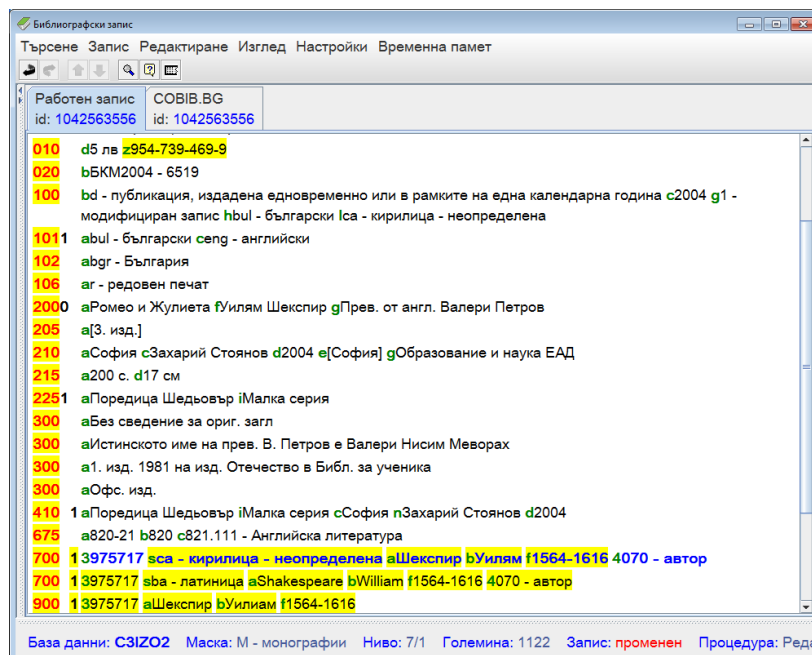
ćirilичni deo na prvom mestu i abecednom, u kome je latinični deo na prvom mestu. Azbučni niz prethodi abecednom;

- **varijantne pristupne tačke**, zajedno s dopunskom informacijom o pripadajućoj normativnoj pristupnoj tački, ispisuju se zeleno;
- **alternativne pristupne tačke na drugom jeziku** ispisuju se zajedno s dopunskom informacijom o normativnoj tački pristupa u zapisu na alternativnim pismima;

Slika 12.2-1: Primer prozora za povezivanje sa zapisima iz CONOR.BG

- Prilikom izbora posebno treba paziti na normativne pristupne tačke koje su samo na jednom pismu. Pismo izabrane pristupne tačke mora da odgovara jeziku i pismu dela koje katalogizujemo. Programska kontrola neće dozvoliti unos neodgovarajuće odrednice u bibliografski zapis. U tom slučaju, ponovimo pretraživanje i dopunimo normativni zapis u skladu sa uputstvima u pogl. 7.3.4.1, tačka 4.
- Nakon klika na dugme **Poveži**, u bibliografski zapis se prenose sledeći podaci:
 - imensku odrednicu uporedo na dva pisma, ako normativni zapis sadrži alternativne pristupne tačke. Ako normativni zapis sadrži normativnu pristupnu tačku na jednom pismu, u bibliografski zapis se prenosi imenska odrednica na jednom pismu;
 - pismo prve u paru imenskih odrednica odgovara pismu glavnog stvarnog naslova u bibliografskom zapisu. U COBISS.SR, COBISS.CG i COBISS.RS sistemima, za dela na srpskom jeziku na oba pisma, prva u paru imenskih odrednica je u ćirilici;
 - u bibliografski zapis prenose se i ostale pristupne tačke iz normativnog zapisa. U COBISS.BG sistemu pristupna tačka se iz polja 700 prenosi u polje 904 bibliografskog zapisa.

Slika 12.2-2: Primer radnog bibliografskog zapisa s povezanom imenskom odrednicom na alternativnim pismima u COBISS.BG sistemu

12.2.1.2 Unos u normativni zapis na alternativnim pismima

Za normativne zapise takođe je razvijena struktura zapisa koja omogućava paralelna polja za alternativne pristupne tačke na dva pisma u istom zapisu.

Detaljna uputstva za rad s normativnim zapisima opisana su u pogl. 9. Uputstva u ovom poglavlju dopuna su osnovnim uputstvima i namenjena su isključivo vođenju podataka na alternativnim pismima.

Sledeći postupci odnose se na tretman alternativnih pristupnih tačaka u procesu kreiranja, uređivanja i preuzimanja normativnih zapisa.

Novi zapis kreiramo u prozoru **Normativni zapis (CONOR)**.

Postupak

1. Izaberemo metodu **Zapis / Kreiraj zapis**.

U editor zapisa učitaju se polja i potpolja izabrane maske za lična imena (PN), pri čemu je polje 200 ponovljeno.

2. Po pravilu, ispunimo paralelna polja 200.

U prvo polje 200 upišemo normativnu pristupnu tačku u ćirilici, a u potpolje 7 obavezno unesemo odgovarajući kôd za ćirilčno pismo. U drugo polje 200 upišemo normativnu pristupnu tačku u latinici, a u potpolje 7 obavezno unesemo kod za latinično pismo. Normativni zapisi na alternativnim pismima podržavaju vođenje opštih kataloga u ćirilčnom i latiničnom pismu. Zato, u prvo polje 200, za autore, koji stvaraju na ćirilčnim jezicima, unosimo oblik imena na izvornom jeziku. Za autore, koji stvaraju na latiničnim jezicima, unosimo fonetski oblik koji je urađen

prema pravilima fonetizacije u nacionalnom sistemu. U paralelno (drugo) polje 200, za autore koji stvaraju na ćirilćnim jezicima, unosimo transliterisani oblik imena na latinićnom pismu. Za autore, koji stvaraju na latinićnim jezicima, unosimo oblik imena na izvornom jeziku.

Savet:

Normativnu pristupnu taćku oblikujemo na oba pisma, ćak i onda kada u uzajamnoj bazi podataka ne postoje bibliografski zapisi za dela na alternativnom pismu.

3. Ako ne raspolazemo podacima za oblikovanje normativnih pristupnih taćaka na oba pisma, ispunimo samo jedno polje 200.

U prvo polje 200 upisujemo normativnu pristupnu taćku u ćirilćnom ili u latinićnom pismu i u potpolje 7 obavezno unosimo odgovarajući kćod za pismo.

4. Varijantne pristupne taćke unosimo u polja 400.

U odnosu na jezik i pismo bibliografskog izvora, varijantne pristupne taćke unosimo u ćirilici ili latinici. Preporuka je da se varijantni oblici imena, koji su korisnicima kataloga opće poznati, unose uporedo u oba pisma. Unos koda za pismo nije obavezan.

5. Srodne pristupne taćke unosimo u polja 500, paralelno u oba pisma.

Budući da se srodne pristupne taćke pojavljuju u drugom zapisu kao normativne pristupne taćke, preporućuje se unos alternativnih oblika.

Ako u zapisu nedostaje normativna pristupna taćka na alternativnom pismu, zapis dopunimo.

Postupak

1. Izaberemo metodu **Zapis / Uredi zapis**.

U editor se ućitaju ispunjena polja normativnog zapisa, pri ćemu postoji samo jedno polje 200.

2. Dodamo paralelno polje 200.

Ako imamo privilegiju CAT_NEWPN, metodom **Uredivanje / Dodaj polje** dodamo joć jedno polje 200 i u njega unesemo alternativnu pristupnu taćku na drugom pismu. Iz postupka su izuzeti zapisi za koje je odgovornost preuzela druga biblioteka.

Ako nemamo privilegiju CAT_NEWPN paralelno polje 200 moćemo da dodamo samo u zapise koji su kreirani u naćoj biblioteci, ako poslednji redaktor zapisa nije osoba s privilegijom CAT_NEWPN (korisnićko ime poćinje izrazom CONXX:). U suprotnom se za dopunu zapisa obratimo katalogizatoru s privilegijom CAT_NEWPN, odnosno redaktorima CONOR baze.

Normativne zapise moćemo da preuzmemo iz normativne baze podataka Kongresne biblioteke.

Postupak

1. Izaberemo metodu **Pretraćivanje / LC/NAF** i potraćimo te izaberemo željeni zapis.

Zapis se dodaje u spremište zapisa.

2. Izaberemo metodu **Zapis / Preuzmi zapis**.

U editor zapisa učitava se zapis iz LC/NAF programski konvertovan i prilagođen za upotrebu u CONOR bazi. Za preuzimanje zapisa potrebna je privilegija CAT_NEWPN.

3. Dodamo paralelno polje 200.

Ako vam je poznat alternativni oblik u ćirilici, metodom **Uređivanje / Dodaj polje**, dodajemo još jedno polje 200 i u njega unesemo normativnu pristupnu tačku u ćirilici. Metodom **Uređivanje / Pomeri na gore**, polje s normativnom pristupnom tačkom u ćirilici rasporedimo ispred alternativne pristupne tačke u latinici.

4. Istovremeno, ispravimo i dopunimo sve ostale podatke u zapisu.

U sistemu COBISS.BG, pored osnovnog normativnog zapisa sa alternativnim pristupnim tačkama u ćirilicom i latiničnom pismu, vode se i dodatni normativni zapisi za pristupne tačke na bugarskom i ruskom jeziku.

Postupak

1. Izaberemo metodu **Zapis / Kreiraj zapis**.

U editor zapisa učitavaju se polja i potpolja izabrane maske (PN).

2. Ispunimo jedno polje 200.

U polje 200 upišemo normativnu pristupnu tačku na bugarskom ili ruskom jeziku, u potpolje 7 obavezno unesemo odgovarajući kôd za ćirilicom pismo, a u potpolje 9 obavezno upišemo kôd za jezik.

3. Ispunimo polja 700.

U ponovljena polja 700 upisujemo normativne pristupne tačke za isto ime iz osnovnog normativnog zapisa sa alternativnim pristupnim tačkama u ćirilicom i latiničnom pismu. U polja 700 obavezno unosimo potpolje 3 koje sadrži broj normativnog zapisa za ime u polju 700 i potpolje 7 sa odgovarajućim kodom za pismo osnovnog dela pristupne tačke.

4. Za ispunjavanje ostalih delova normativnog zapisa, sledimo osnovna uputstva za normativni zapis na alternativnim pismima.

12.2.2 Pretraživanje podataka

U bazama podataka, koje se razvijaju u COBISS sistemu, za pretraživanje zapisa u ćirilici i latinici koristimo ista polja za pretraživanje, odnosno iste indekse za pretraživanje. U polje za unos zahteva za pretraživanje možemo upisati tekst u latinici ili ćirilici, a u rezultate pretraživanja će se uvrstiti zapisi u oba pisma. U stranim bazama podataka, koje nisu instalirane na IZUM-ovom serveru (Online katalog Kongresne biblioteke, WorldCat), ta mogućnost ne postoji.

12.2.2.1 Bibliografski zapisi

U pretraživačima lokalne i uzajamne bibliografske baze u nacionalnom COBISS.XX sistemu ili u mreži COBISS.Net, te u ISSN bazi, zahtev za pretraživanje možemo da upišemo u latinici ili ćirilici, unošenjem dijakritički preciznog zahteva za pretraživanje ili samo upisom osnovnih znakova.

Kada pretraživanje u lokalnoj ili uzajamnoj bazi podataka želimo da ograničimo samo na dela na jednom pismu, kod "Limitiranje" izaberemo vrednost *LAT* ili *CIR* (v. pogl. 4.1.4).

Savet:

U pretraživaču, kombinacijom tipki <Ctrl> + <S> otvorimo prozor **Skup COBISS znakova**.

Ako u pretraživač WorldCat baze podataka unesemo zahtev u ćirilici, rezultati pretraživanja ograničeni su samo na zapise koji sadrže uporedne podatke u ćirilici. U pretraživač Online kataloga Kongresne biblioteke zahtev za pretraživanje unosimo latinicom.

Funkcijom *pregled pojmova* (v. pogl. 4.4) prikazujemo indeksirane tekstove koji su uvek isključivo u latinici. Uprkos tome, zahtev za pretraživanje možemo upisati i ćirilicom. Klikom na ikonu prikazaće se abecedni spisak pojmova u latinici.

Za sve ostale informacije o pretraživanju bibliografskih zapisa, v. pogl. 4.

12.2.2.2 Normativni zapisi

U COBISS sistemu normativne zapise pretražujemo u CONOR.XX i LC/NAF bazama podataka.

Prilikom pretraživanja CONOR.XX baze podataka, zahtev za pretraživanje možemo uneti latinicom ili ćirilicom. Na rezultat pretraživanja uticaće sledeće:

- da li normativni zapis sadrži alternativne pristupne tačke na oba pisma;
- da li se alternativne pristupne tačke među sobom razlikuju samo po pismu ili se razlikuju i po obliku imena.

Prilikom pretraživanja CONOR.XX baze podataka, zahtev za pretraživanje po pristupnim tačkama za lična imena mora da bude upisan dijakritički precizno.

Za ostale informacije o pretraživanju normativnih zapisa, v. pogl. 9.2.

12.2.3 Preuzimanje i uređivanje bibliografskih zapisa u COBISS.SR i COBISS.CG sistemima

Upozorenje:

Poglavlje je namenjeno COBISS.SR, COBISS.CG sistemima, a delimično i COBISS.RS sistemu, samo do prelaska na katalogizaciju s normativnom kontrolom!

Uzajamna katalogizacija u nacionalnim COBISS.SR i COBISS.CG sistemima opterećena je upotrebom različitih pisama autorskih i predmetnih odrednica u bibliografskim zapisima. Stara praksa prema kojoj su fakultetske i specijalne biblioteke vodile različite latinične kataloge, dok su nacionalne, narodne i školske biblioteke vodile ćirilčne kataloge, izuzimajući osnovni latinični katalog za stranu knjigu na latiničnim jezicima, prenela se i u elektronske kataloge (OPAC). U želji da se prilikom preuzimanja bibliografskih zapisa iz uzajamne u lokalnu bazu podataka, smanji obim ručnog prilagođavanja podataka u zapisima, već u programskoj opremi COBISS2 razvijena su pravila za prikaz bibliografskih podataka na dva pisma, kao i programska podrška za zamenu alternativnih imenskih odrednica. Pravila su opisana u *COMARC/B priručniku, Dodatak D*.

U COBISS3/Katalogizaciji prikaz bibliografskih podataka zasnovan je na:

- unosu podataka na originalnom pismu (ćirilica i latinica);
- normativno kontrolisanom unosu posredstvom normativnih zapisa sa alternativnim pristupnim tačkama (lična imena).

Kako je prelazak na normativno kontrolisan unos podataka na alternativnim pismima vremenski zahtevan proces, kao pomoć katalogizatorima prilikom promene pisma odrednica u lokalnim bibliografskim bazama podataka, smo u COBISS3/Katalogizaciji omogućili sledeće:

- programsko usklađivanje parova alternativnih imenskih odrednica i pisama imenskih odrednica;
- delimično programsko usklađivanje pisma predmetnih i korporativnih odrednica (polja 6XX, 7XX i 9XX)
- metode **Uređivanje / Pretvori u srpsku/makedonsku ćirilicu i Uređivanje / Pretvori u latinicu**;
- metode kopiranja polja, potpolja i teksta, kao i metodu posebnog lepljenja za prenos većeg broja podataka iz jednog bibliografskog zapisa u drugi ili iz jednog dela bibliografskog zapisa u drugi.

Uslovi za programsku konverziju pisma odrednica u lokalnoj bibliografskoj bazi podataka su:

- srpski jezik katalogizacije (100h = "srp");

- pismo jezika katalogizacije u lokalnoj bazi podataka mora da se razlikuje od pisma jezika katalogizacije u bibliografskom zapisu u uzajamnoj bazi podataka (0017 ≠ 0017).

Uslov za programsko usklađivanje parova alternativnih imenskih odrednica je:

- postojanje varijantnog oblika ličnog imena u bibliografskom zapisu koji je pravilno označen kao alternativna odrednica u latinici (polja 90X, 2. ind. = 0, 3), odnosno u ćirilici (polja 90X, 2. ind. = 1, 4).

Pod gore navedenim uslovima, izborom metode **Zapis / Preuzmi zapis**, programski se usklađuju pisma svih odrednica, nakon što se u editor prenesu bibliografski podaci iz uzajamne baze podataka. Izborom metode **Zapis / Uredi zapis**, programski se, međutim, usklađuje samo pismo imenskih i korporativnih odrednica, nakon što se u editor prenesu predmetne odrednice iz verzije zapisa u lokalnoj bazi podataka.

Upozorenje:

Prilikom preuzimanja zapisa iz baze podataka WorldCat, pored ostalog, obavezno ručno treba da upišemo kôd za pismo jezika katalogizacije (potpolje 0017). Takođe, pismo automatski konvertovanih napomena i ostalih podataka koji su na jeziku katalogizacije iz latinice treba da pretvorimo u ćirilicu, ako smo zapis preuzeli za delo na ćiriličnom jeziku.

Oba zahteva su posledica kataloške prakse koja važi samo u bibliotečkim sistema kod kojih je jezik katalogizacije na dva pisma.

12.2.3.1 Lokalne baze podataka nacionalnih i narodnih biblioteka

Ako su ispunjeni opšti uslovi, koji su opisani u pogl. 12.2.3, programsko usklađivanje pisma odrednice različito se izvodi u slučaju bibliografskog zapisa koji je kreiran u COBISS2/Katalogizaciji, a u COBISS3/Katalogizaciji još nije redigovan (oznaka KAT2) i zapisa koji je kreiran ili redigovan u COBISS3/Katalogizaciji.

Za zapis koji je kreiran u COBISS2/Katalogizaciji važi sledeće:

- kada je glavni stvarni naslov na **ćiriličnom pismu** ($100l = c^*$), programska konverzija latiničnog u ćirilični tekst **obuhvata sve odrednice** (polja 503, 6XX, 7XX i 9XX). Katalogizator treba da proveri i po potrebi ručno ispravi ili zameni:
 - alternativne oblike korporativnih i predmetnih odrednica (povezana polja 60X i 96X, te 71X i 91X);
 - predmetne odrednice koje sadrže reči stranog porekla (polja 6XX);
 - slobodno oblikovane predmetne odrednice sa kodom za engleski jezik (polje 610);
 - varijantne oblike imenskih odrednica koje treba da budu na pismu drugačijem od pisma normativnog oblika (polja 90X, 2. ind. = 9).
- Kada je glavni stvarni naslov na **latiničnom pismu** ($100l = ba$),

programska konverzija latiničnog u ćirilični tekst **obuhvata imenske i korporativne odrednice** (polja 503, 7XX i 9XX), **a ne obuhvata predmetne odrednice** (polja 6XX). Katalogizator treba da proveri i po potrebi ručno ispravi ili zameni:

- predmetne odrednice (polja 60X, 96X i 610);
- alternativne oblike korporativnih odrednica (povezana polja 71X i 91X);
- varijantne oblike imenskih odrednica koje treba da budu na pismu drugačijem od normativnog oblika (polja 90X, 2. ind. = 9).

Upozorenje:

Ako je na početku polja s predmetnom odrednicom uneta kontrolna oznaka za pismo, znak će odrediti pismo predmetnih odrednica i nakon preuzimanja u lokalnu bazu podataka biblioteke!

Za zapis, koji je kreiran u COBISS3/Katalogizaciji, bez obzira na pismo glavnog stvarnog naslova (1001 = (c* ili ba)) važi sledeće:

- programska transformacija **obuhvata imenske i korporativne odrednice** (polja 503, 6XX, 7XX i 9XX), **a ne obuhvata predmetne odrednice**. Katalogizator treba da proveri i po potrebi ručno ispravi ili zameni:
 - predmetne odrednice (polja 60X, 96X i 610);
 - alternativne oblike korporativnih odrednica (povezana polja 71X i 91X).

Upozorenje:

Prilikom uređivanja zapisa, u editor upisuju se lokalna polja za sadržinski opis, a ostala polja se upisuju iz verzije zapisa u uzajamnoj bazi podataka. Tokom uređivanja zapisa, katalogizator treba da proveri imenske i korporativne odrednice te njihove varijantne oblike.

12.2.3.2 Lokalne baze podataka fakultetskih i specijalnih biblioteka

Ako su ispunjeni opšti uslovi, koji su opisani u pogl. 12.2.3, za zapis koji je kreiran u COBISS2/Katalogizaciji, a koji u COBISS3/Katalogizaciji još nije redigovan (oznaka KAT2) važi sledeće:

- bez obzira na jezik i pismo glavnog stvarnog naslova (1001 = c* ili ba), programska transformacija ćiriličnog u latinični tekst obuhvata sva polja 503, 6XX, 7XX i 9XX. Katalogizator treba da proveri i po potrebi ručno ispravi ili zamene:
 - alternativne oblike korporativnih i predmetnih odrednica;
 - polja 90X, 2. ind. = 9, ako varijantni oblik imena treba da bude na pismu drugačijem od pisma u poljima 70X.

Upozorenje:

U vezi sa upozorenjem o kontrolnom znaku za pismo u zapisima KAT2, kao i upozorenjem o uređivanju zapisa, v. pogl. 12.2.3.1.

Za zapis, koji je kreiran u COBISS3/Katalogizaciji, važi sledeće:

- bez obzira na jezik i pismo glavnog stvarnog naslova (100l = c* ili ba), programska transformacija ćirilicnog u latinićni tekst obuhvata sva polja 503, 7XX i 9XX. Katalogizator treba da proveri i po potrebi rućno ispravi ili zamene:
 - pismo u poljima 60X, 96X i 610 te alternativne predmetne odrednice;
 - alternativne korporativne odrednice.

14.2 COBISS3/FOND

Polja 996, 997 i 998 dodajemo ili uređujemo isključivo u segmentu COBISS3/Fond.

U segmentu COBISS3/Fond s bibliografskim zapisima se može raditi samo u ograničenom obimu:

- preuzimanje zapisa iz COBIB-a u lokalnu bazu podataka
- uređivanje ograničenog skupa bibliografskih podataka u lokalnoj bazi podataka (potpolja 100e, 330az, 539a, 610az, 675bs, 992by, 9930 do 9939)

A.1 BIBLIOGRAFSKE BAZE PODATAKA

A.1.1 Osnovni indeks

U osnovni indeks indeksira se veći broj polja i potpolja. Kod kodiranih potpolja, po pravilu se indeksiraju razrešenja iz šifrnika (a ne kodovi).

Po celom osnovnom indeksu može se pretraživati bez navođenja sufiksa za pretraživanje ili s prefiksom KW=. Sufiksi za pretraživanje urađeni su za ona potpolja koja najbolje prikazuju sadržaj indeksiranog dokumenta, te se zato obično najviše koriste za pretraživanje. Njihovom upotrebom, pretraživanje možemo ograničiti samo na određena potpolja.

A.1.1.1 Bibliografski podaci

Tabela A.1-1: Osnovni indeks u bibliografskim bazama podataka – bibliografski podaci

Sufiks	Značenje	Pretraživanje	Potpolja
/AB	Sažetak ili apstrakt	rečima	330af
/AU	Autor – osoba	rečima	200f, 700abcdnf–702abcdnf, 900abcdnf–902abcdnf, 903abcdnf, 904abcdnf
/CB	Autor – korporacija	rečima	710abgh–712abgh, 910abgh–912abgh
/CL	Zbirka	rečima	225adefhiv
/CP	Mesto sastanka/dodatak nazivu korporacije	rečima	710ce–712 ce, 910ce–912ce
/GM	Opšta oznaka građe	rečima	200b, 539b
/NM	Proizvođač	rečima	210gh
/NT	Napomene	rečima	300a, 301a, 311a, 317a, 321ax, 323a–325a, 328adefg
/PM	Mesto proizvodnje	rečima	210ef
/PP	Mesto izdavanja	rečima	210ab, 620abcd
/PU	Izdavač	rečima	210c
/TI ¹	Naslov	rečima	200acdehi, 327a, 501ae, 503a, 510aehi, 512ae, 513aehi, 514a–517a, 518ae, 520aehi, 530ab, 531abc, 532a, 540a, 541a, 996h, 997h
/TO	Naslov originala	rečima	500ahi

¹ Ako uvodna fraza u potpolju 996h, odnosno 997h, glasi "ISBN ", sadržaj potpolja se ne indeksira sa /TI i TI=, već se ISBN, koji sledi nakon tog niza znakova, indeksira sa BN=.

A.1.1.2 Podaci o sadržaju (predmetne odrednice, klasifikacija)

Tabela A.1-2: Osnovni indeks u bibliografskim bazama podataka – podaci o sadržaju

Sufiks	Značenje	Pretraž.	Potpolja
/PN	Predmetna odrednica – lično ime	rečima	600abcdef, 960abcdef
/CS	Predmetna odrednica – naziv korporacije	rečima	601abc, 961abc
/FN	Predmetna odrednica – porodično ime	rečima	602af, 962af
/TS	Predmetna odrednica – naslov	rečima	605ahiklnq, 965ahiklnq
/TN	Tematska predmetna odrednica	rečima	606a, 966a
/GN	Geografska predmetna odrednica	rečima	607a, 967a
/CH	Vremenska predmetna odrednica	rečima	608a, 968a
/FS	Formalna predmetna odrednica	rečima	609a, 969a
/DX	Tematska pododrednica	rečima	600x–609x, 960x–969x
/DY	Geografska pododrednica	rečima	600y–609y, 960y–969y
/DW	Formalna pododrednica	rečima	600w–609w, 960w–969w
/DZ	Vremenska pododrednica	rečima	600z–609z, 960z–969z
/DU	Slobodno formirane predmetne odrednice	rečima	610a
/SU	Predmetne odrednice	rečima	600–610, 960–969 (sva potpolja)
/GE	Ključne reči – NUK	rečima	627a

A.1.2 Dodatni indeksi

Dodatne indekse baze podataka čine pojmovi za pretraživanje iz onih polja zapisa koja nude dodatne informacije o dokumentu. Prilikom pretraživanja po dodatnim indeksima moramo navesti dvoslovni prefiks koji označava polje i znak jednakosti. U dodatnim indeksima polja takođe mogu biti indeksirana rečima, frazno ili rečima i frazno.

Prilikom pretraživanja s nekim prefiksima, reči, koje su okružene znakovima NSB/NSE, možemo izostaviti (v. oznaku NSB/NSE u donjim tabelama).

A.1.2.1 Podaci o zapisu

Tabela A.1-3: Dodatni indeksi u bibliografskim bazama podataka – podaci o zapisu

Prefiks	Značenje	Pretraž.	Potpolja
CR=	Kreator zapisa/Zapis preuzeo iz COBISS.Net	frazno	---
CY=	Zapis preuzeo iz COBIB-a	frazno	---
DM= ²	Datum kreiranja/preuzimanja iz COBIB-a ili iz COBISS.Net	frazno	---

	Polje	Greška	Opis
			maska za unos M – monografske publikacije ili K – kontinuirani izvori ili Z – zbirni zapisi ili N – neknjižna građa ili – ako je 001d = "2" mora biti izabrana maska za unos A – članci i drugi sastavni delovi
70.	020ab, 100h	F	Ako je 100h = "slv" i ako je u potpolje 020a upisan kod "SI", te ako u istom polju 020 postoji i potpolje 020b, sadržaj polja 020 ne smemo da menjamo.
70.	105f	I	Ako je unet jednomesni kod i postoje dvomesni kodovi sa istim početkom, ispisuje se poruka.
71.	017, 135b, 856	F	Ako je 135b = "i", mora da postoji polje 017 ili 856.
72.	010ab	W	Ako je polje 010 u zapisu ponovljeno, proverava se da li sva polja 010, osim jednog, sadrže potpolje b.
73.	532, 700, 710	F	Ako ne postoji ni polje 700, ni 710, u prvom polju 532 1. indikator mora da ima vrednost 1.
74.	4XXax	F	Ako je u polju 4XX potpolje x, a ne postoji potpolje a, u uzajamnoj bazi podataka mora da postoji zapis s potpoljem 011e čiji se sadržaj podudara sa sadržajem potpolja x (SP=); taj zapis mora da sadrži polje 530.
75.	70X, 600	W	Ako polje 70X ili 600 sadrži potpolje d, proverava se da li 2. indikator ima vrednost 0.
76.	856	W	Ako je u polje uneto potpolje z, proverava se da li se ispred njega nalazi potpolje g ili u.
77.	115alk	F	Ako je 115l = "k", onda je 115a = "c" i 115k = "b".
78.	436, 446, 447	F	Ako postoji polje 436 ili 446 ili 447, u istom zapisu moraju da postoje bar dva takva polja.
79.	436, 446, 447	F	Sva polja 436 (ili 446 ili 447) moraju da imaju istu vrednost drugog indikatora.
80.	115ag	F	Ako je 115a = "a" i postoji 115g, u 115g mora da postoji jedan od kodova "a", "b", "c", "d", "u", "z"; ako je 115a = "b", onda u 115g, ako postoji, mora da se nalazi jedan od kodova "g", "h", "i", "j", "k", "l", "u", "z"; ako je 115a = "c", 115g ne sme da postoji.
81.	001b, 130	W	Ako postoji polje 130, proverava se da li je u potpolju 001b jedan od kodova "a", "b", "c", "d", "e", "f", "k", "m".
82.	327	F	Polje 327 možemo ponoviti samo ako prvo polje 327 već sadrži maksimalan broj potpolja, pri čemu samo prvo polje 327 može da sadrži potpolje 0, a sva polja 327 moraju imati iste vrednosti indikatora.
83.	001t, 105b	F	Ako je tipologija 001t = "2.03" i postoji 105b, onda je u 105b jedan od kodova "j3" ili "j". Ako je tipologija 001t = "2.04" i postoji 105b, onda je u 105b jedan od kodova "j1", "j2" ili "j".
84.	001b, 001t	F	Ako je tipologija 001t = "2.21", onda je 001b = "l".
85.	001c, 110a	F	Ako je 110a = "a", "b" ili "c", onda je 001c = "s".
86.	105bcd	W	Ako je 105c = "1" ili 105d = "1", proverava se da li je 105b = "z".
87.	001t, 011a	F	Ako je tipologija 001t = "1.01", "1.02", "1.03", "1.04" ili

	Polje	Greška	Opis
			"1.05", zapis mora da sadrži potpolje 011a, a u uzajamnoj bazi podataka zapis, koji dobijamo pretraživanjem SP=011a, mora da sadrži kod 001c = "s".
88.	001t, 4641	F	Ako je tipologija 001t = "1.16" ili "1.17", mora da postoji potpolje 4641 ili potpolje 011a. Ako ne postoji potpolje 4641, nadređeni zapis (s obzirom na 011a), mora da sadrži 001t = "2.06".
89.	001t, 105b	W	Ako je tipologija 001t = "2.08", onda je 105b = "m" ili "mb31". Ako je tipologija 001t = "2.09", onda je 105b = "m2" ili "mb22". Ako je tipologija 001t = "2.11", onda je 105b = "m5", "m6", "mb11", "mb12", "mb13", "mb14", "mb15", "mb16" ili "mb21".
90.	001t, 4641, 105b, 105c	F	Ako nadređeni zapis sa ID iz 4641 sadrži jedan od kodova 001t = "2.30", "2.31", "2.32", u potpolju 001t (ako postoji) mora da se nalazi jedan od kodova "1.06", "1.07", "1.08", "1.09", "1.10", "1.12", "1.13", "1.19" do "1.25".
91.	001t, 011a, 110a	F	Ako je 001t = "1.01", "1.02" ili "1.03", u zapisu za nadređenu serijsku publikaciju (sa istim ISSN-om) u potpolju 110a ne sme da se nalazi kod "c" ili "z".
92.	001t, 105b	F	Ako je 001t = "2.07" i postoji 105b, onda je 105b = "a".
93.	001at, 017	F	Ako je 001a = "p" i postoji 001t, mora da postoji i 017.
94.	600c, 70Xc, 90Xc	W	Proverava se da li potpolje c sadrži arapske brojeve (godine rođenja/smrti unosimo u potpolje f).
95.	600d, 70Xd, 90Xd	W	Proverava se da li potpolje d sadrži arapske brojeve (godine rođenja/smrti unosimo u potpolje f).
96.	101c	W	Ako 1. indikator u polju 101 ima vrednost 1, proverava se da li postoji potpolje 101c.
97.	011ef, 530a, 531a	W	Ako postoji 530a ili 531a, proverava se da li postoji i 011e ili 011f.
98.	001t	F	Prilikom ažuriranja zapisa ne možemo da promenimo sadržaj potpolja 001t, ako je tipologiju potvrdio verifikator tipologije.
99.	001t, 010a, 215a	I	Ako je 001t = "2.01", proverava se da li u zapisu postoji potpolje 010a i da li je u potpolju 215a podatak o tome da knjiga sadrži više od 50 strana.
100.	001ct, 70X	F	Ako zapis za sastavni deo (001c = "a") i njegov nadređeni zapis (ID = 4641) sadrže potpolje 001t, te istu odrednicu (70Xabcdf) sa istim kodom za autorstvo (70X4), polje 70X u zapisu za sastavni deo ili izvor mora da sadrži indikator za isključivanje iz personalne bibliografije (1. indikator je 2).
101.	001ct, 105e	F	Ako je 001c = "m" i 001t = "2.01", potpolje 105e je obavezno.
102.	001t, 4641	W	Proverava se da li nadređeni zapis (ID iz 4641) zapisa s tipologijom 001t = "1.16" sadrži potpolje 001t.
103.	001bc, 017, 337, 856	W	Ako je 001b = "l" i 001c ≠ "a", proverava se da li postoji polje 017 ili 337 ili 856.
104.	7024, 105b	W	Ako potpolje 7024 sadrži jedan od kodova "991", "992",

B.2 **NORMATIVNA BAZA PODATAKA**

U dodatku su nabrojane poruke koje upozoravaju na greške prilikom unosa u normativnu bazu podataka CONOR.

U dodatku su nabrojane programske poruke koje upozoravaju na:

- neuvažavanje definisanih osnovnih karakteristika polja i potpolja
- druge greške do kojih dokazi prilikom unosa u potpolja
- greške koje se obično odnose na nepravilnu kombinaciju više podataka i koje se konstatuju prilikom pohranjivanja zapisa

Svaki odeljak sastavljen je od dva dela. U prvom delu, po abecedi su uređene programske poruke. Pored poruka, napisani su brojevi koji se odnose na kontrole u tabeli. U drugom delu nalazi se tabela u kojoj su detaljnije opisane kontrole koje se izvode.

B.2.1 Kontrole u odnosu na karakteristike polja i potpolja

Poruke, koje upozoravaju na greške u odnosu na osnovne karakteristike polja i potpolja, iste su kao poruke koje se ispisuju u bibliografskoj bazi podataka i koje su opisane u dodatku *B.1.1*.

B.2.2 Kontrole prilikom unosa u potpolje

Poruke, koje se ispisuju, upozoravaju na greške prilikom unosa u potpolje.

- Pogrešan broj. [2]
- Pogrešan datum. [1]
- Potpolje ne sme da sadrži ID zapisa koji ima manje polja 200 od zapisa koji uređujete. [4]
- Potpolje ??? ne sme da sadrži ID zapisa koji je označen kao izbrisan ili razdružen. [4]
- Potpolje ne sme da sadrži ID zapisa koji je u drugoj masci. [4]
- Potpolje ne sme da sadrži ID zapisa koji uređujete. [4]
- Povezivanje zapisa sa istim zapisom nije dozvoljeno. [5]
- U zamenjenoj pristupnoj tački, u potpolju 2007 mora da postoji isti kod kao u izbrisanoj pristupnoj tački. [4]

- Zapis za publikaciju nije u COBIB-u. [3]

Tabela B.2-1: Normativna baza podataka – kontrole prilikom unosa u potpolje

	Polje	Greška	Opis
1.	835d, 836d, 990a	F	Provera se pravilnost unosa datuma.
2.	001x	F	Proverava se pravilnost unosa identifikacionog broja.
3.	990b	F	Proverava se da li u COBIB-u postoji zapis sa identifikacionim brojem koji je unet u potpolje 990b.
4.	001ax, 990n	F	U potpolja 001x i 990n ne smemo unositi identifikacione brojeve normativnih zapisa koji: – u potpolju 001a imaju kod "d" ili "r"; – imaju manje polja 200 nego zapis koji uređujemo; – u potpolju 2007 imaju kod koji se razlikuje od koda u potpolju 2007 u zapisu koji uređujemo. U potpolja 001x i 990n takođe ne smemo unositi identifikacione brojeve normativnih zapisa koji su kreirani u drugoj masci za unos, ni identifikacioni broj zapisa koji uređujemo.
5.	5003	F	U potpolje 5003 ne smemo da unosimo identifikacione brojeve normativnog zapisa koji uređujemo.

Legenda za vrste grešaka:

F (*Fatal*) – Polje za unos ne možemo napustiti dok greška ne bude ispravljena.

B.2.3 Kontrole prilikom pohranjivanja zapisa

Poruke, koje se ispisuju prilikom pohranjivanja zapisa, upozoravaju na druge sadržinske greške. Prilikom pohranjivanja ispisuju se i poruke koje su opisane u dodatku B.2.1. Na neke greške program nas samo upozorava, a druge su takve da ih moramo otkloniti pre nego što možemo da pohranimo zapis. Kada je zapis označen za brisanje (001a = "d"), izvode se samo kontrole br. 1–4.

- Dodatni zapis za normativnu pristupnu tačku na domaćem jeziku mora da sadrži kod za jezik (2009). [40]
- Godina rođenja novija je od godine smrti. [25]
- I zapis sa ID=??? sadrži ime ???, samo bez dodatka. [14]
- I zapis sa ID=??? sadrži ime ???, samo sa dodatkom. [13]
- Ime ??? iz polja 200 je i u zapisu sa ID=???. [11]
- Ime osobe sa datumom. Proverite da li može da se upotrebljava kao predmetna odrednica (106a = "0")! [20]
- Inicijale imena unosimo u potpolje a. [7]
- Ispravljen zapis (001a = "c") ne sme biti označen kao nepotpun (001g = "3"). [18]

- Ista varijantna pristupna tačka postoji i u ??? zapis-u/-ima. [27]
- Kod normativnih pristupnih tačaka na dva pisma, kod za pismo prve pristupne tačke mora da se slaže s kodom za pismo jezika katalogizacije. [39]
- Kodove za regije (102b) unosimo kod kodova "srb" i "bih". [16]
- Normativne pristupne tačke na oba pisma moraju da sadrže istu šifru istraživača (200r). [43]
- Pismo normativne pristupne tačke u normativnom zapisu ne odgovara pismu stvarnog naslova u povezanim bibliografskim zapisima. Dodajte paralelnu pristupnu tačku ili ispravite kod u 2007. [46]
- Pogrešan 2. indikator (polje ???). [5]
- Pogrešan redosled potpolja u polju ???. [38]
- Polja ??? razlikuju se u strukturi. [45]
- Polje ??? je ponovljivo samo za paralelni oblik ličnog imena. [44]
- Polje 035, koje sadrži DLC oznaku, ne može se izbrisati. [26]
- Polje 200 ponavljamo samo za alternativni oblik normativne pristupne tačke. Kod za pismo je obavezan! [35]
- Polje 320 upotrebljavamo samo u opštim tumačnim zapisima (001b = "z"). [9]
- Polje 835 koristimo samo u zapisima s kodom "d" ili "r" u potpolju 001a. [10]
- Polje 990 mora da sadrži sva tri potpolja (a, b, n). [30]
- Polje za povezanu normativnu pristupnu tačku na domaćem jeziku mora da sadrži kod za jezik (7009). [41]
- Potpolje ??? ne sme da sadrži ID zapisa koji je označen kao izbrisan ili razdružen. [28]
- Potpolje ???c sadrži broj. Proverite unos! [32]
- Potreban je unos izvora za pristupnu tačku (810a). [37]
- Preporučujemo unos pristupne tačke u ćirilici. [36]
- Pristupna tačka ??? postoji i u zapisu sa ID=???. [12]
- Pristupna tačka ne sadrži godinu (200f). Proverite kod u potpolju 152a! [34]
- Pristupna tačka sadrži identifikacionu oznaku (200cdf). Proverite kod u potpolju 120b! [31]
- Pristupnu tačku možemo koristiti kao predmetnu odrednicu (106a = "0"). Proverite da li nedostaje podatak u potpolju 200f! [22]
- S obzirom na sadržaj potpolja 001x, zapis mora biti označen kao razdružen (001a = "r"). [4]

- S obzirom na sadržaj potpolja 001x, zapis mora biti označen za brisanje (001a = "d"). [3]
- Šifra istraživača ??? iz potpolja 200r je i u zapisu sa ID=???. [11]
- Tumačna pristupna tačka pogrešno je kodirana u potpolju 100b. [8]
- U polje ??? upisan je pogrešan dan. [24]
- U polje ??? upisan je pogrešan mesec. [24]
- U polju ??? potpolje a je obavezno. [23]
- U potpolje ???d unosimo samo rimske brojeve. [33]
- U zapisu sa paralelnim pristupnim tačkama može postojati samo jedno polje 700. [42]
- Vrednost u potpolju 102a je Salvador. Proverite nacionalnost! [15]
- Za domaće autore preporučujemo unos godine rođenja (190a). [21]
- Zapis sa istim DLC brojem (polje 001) postoji u bazi podataka CONOR (polje 035). [26]
- Zapis sa šifrom istraživača mora se odnositi samo na jednu osobu (120b = "a"). [19]
- Zapis sadrži iste pristupne tačke (polja 200, 400, 500, 700). [6]
- Zapis, označen kao razdružen (001a = "r"), u potpolju 001x mora da sadrži bar dva ID-a. [2]
- Zapis, označen za brisanje (001a = "d"), u potpolju 001x mora da sadrži jedan ID. [1]
- Zapisi, označeni kao izbrisani ili razdruženi, ne smeju da sadrže polja 990. [29]

Tabela B.2-2: Normativna baza podataka – kontrole prilikom pohranjivanja zapisa

	Polje	Greška	Opis
1.	001ax	F	Ako je 001a = "d", onda je u 001x samo jedan ID normativnog zapisa.
2.	001ax	F	Ako je 001a = "r", u 001x su bar dva ID-a, odvojena zarezom.
3.	001ax	F	Ako je u 001x jedan ID, onda je 001a = "d".
4.	001ax	F	Ako su u 001x bar dva ID-a, odvojena zarezom, onda je 001a = "r".
5.	200, 400, 500, 700	F	Ako je potpolje b ispunjeno, 2. indikator mora da ima vrednost 1. Ako potpolje b nije ispunjeno, 2. indikator mora da ima vrednost 0.
6.	200, 400, 500, 700	F	Bar jedno od potpolja abcd u poljima 200, 400, 500 ili 700 mora da bude različito.
7.	200ab, 400ab, 500ab, 700ab	W	Ako je u potpolju a samo inicijal (jedno slovo i tačka), proverava se da li je potpolje b ispunjeno.
8.	001b, 100b	F	Ako je 001b = "z", onda je 100b = "x".

	Polje	Greška	Opis
9.	001b, 320	F	Polje 320 ispunjavamo samo ako je 001b = "z".
10.	001a, 835	F	Polje 835 ispunjavamo samo u zapisima označenim za brisanje (001a = "d") ili u razdruženim zapisima (001a = "r").
11.	200abcdf, 200r	F	U bazi CONOR.XX ne smeju da budu dva zapisa sa istim poljem 200abcdf, odnosno sa istom šifrom istraživača (200r).
12.	200abcdf, 400abcdf	W	Proverava se da li u bazi CONOR.XX postoji polje 200 (400) koje se podudara s bilo kojim poljem 400 (200) u bazi. Pri tom se za poređenje uvažavaju potpolja abcdf.
13.	200abcdf	W	Ako prilikom unosa imena u polje 200 to ime već postoji u nekom drugom zapisu, i to s dodatkom, proverava se da li smo i u naš zapis uneli dodatak. Kao dodatak računaju se sve kombinacije potpolja cdf.
14.	200abcdf	W	Ako prilikom unosa imena u polje 200 to ime već postoji u nekom drugom zapisu, i to bez dodatka, proverava se da li smo i u taj drugi zapis uneli dodatak. Kao dodatak računaju se sve kombinacije potpolja cdf.
15.	102a	I	Proverava se da li je u 102a upisan kod "slv" – Salvador.
16.	102ab	W	Ako je potpolje 102a ispunjeno, potpolje 102b postoji samo u slučaju ako je sadržaj potpolja 102a "srb" ili "bih".
18.	001a, 001g	W	Ako je 001a = "c", proverava se da li postoji i potpolje 001g.
19.	120b, 200r	F	Ako je potpolje 200r ispunjeno, onda je 120b = "a".
20.	106a, 200f	W	Ako je potpolje 200f ispunjeno, proverava se da li je 106a = "0".
21.	102a, 190a	W	Ako je u potpolje 102a unet kod domaće države (npr. 102a = "svn"), proverava se da li je ispunjeno i potpolje 190a.
22.	106a, 200f	I	Ako je 001c = "a" i 106a = "0", proverava se da li je ispunjeno i potpolje 200f.
23.	190, 191, 200, 210, 400, 410, 500, 510, 686, 810, 990, 700	F	U navedenim poljima potpolje a je obavezno.
24.	190bc, 191bc	W	Proverava se da li su mesec i dan rođenja ili smrti osobe pravilno uneti.
25.	190a, 191a	F	Godina smrti mora biti novija od godine rođenja.
26.	035a	F	Polje 035, čiji sadržaj počinje oznakom DLC, ne smemo da brišemo. U bazi CONOR.XX ne smeju da budu dva ista polja 035a. Proveravaju se samo zapisi preuzeti iz LC/NAF.
27.	400abcdf	I	Proverava se da li iste varijantne pristupne tačke postoje i u drugim zapisima.
28.	001a, 001x, 990n	F	U potpolja 001x i 990n ne smemo da unosimo ID-ove normativnih zapisa koji u 001a imaju kod "d" ili "r".
29.	001a, 990	W	Proverava se da li zapis, koji u 001a ima kod "d" ili "r", sadrži polje 990.
30.	990abn	F	Ako upotrebimo polje 990, obavezno moramo da

	Polje	Greška	Opis
			ispunimo sva potpolja (a, b i n).
31.	200cdf, 120b	W	Ako je potpolje 200c, d ili f ispunjeno, proverava se da li je u 120b kod "b".
32.	200c, 400c, 500c, 700c	W	Proverava se da li potpolje c sadrži arapske brojeve (godine rođenja ili smrti unosimo u potpolje f).
33.	200d, 400d, 500d, 700d	W	Proverava se da li potpolje d sadrži arapske brojeve (godine rođenja ili smrti unosimo u potpolje f).
34.	200f, 152a	W	Ako je u 001c kod "a" i u 152a kod "AACR2R", proverava se da li je potpolje 200f ispunjeno.
35.	2007	F	Ako je polje 200 ponovljeno, svako polje 200 mora da sadrži potpolje 7 sa različitim sadržajem.
36.	2007	W	Ako je 2007 = "ba", proverava se da li postoji drugo polje 200 sa 2007 = "c*".
37.	810a	W	Proverava se da li je potpolje 810a u zapisu.
38.	200abcdef, 400abcdef, 500abcdef, 700abcdef	F	Potpolja cdf u poljima 200, 400, 500, 700 su dozvoljena samo nakon potpolja a i b.
39.	100g, 2007	F	Ako je 100g = "c*" i pri tom je polje 200 ponovljeno, u prvom polju 200 potpolje 7 mora da počne sa "c".
40.	2009, 700	F	Ako je polje 700 ponovljeno, polje 200 mora da sadrži potpolje 9.
41.	200, 7009	F	Ako je polje 200 ponovljeno, polje 700 mora da sadrži potpolje 9.
42.	200, 700	F	Ako je polje 200 ponovljeno, polje 700 ne sme da se ponovi.
43.	200r	F	Ako je polje 200 ponovljeno i sadrži potpolje r, oba polja moraju da sadrže isto potpolje 200r.
44.	200, 700	F	Zapis sme da sadrži najviše dva polja 200 i najviše dva polja 700.
45.	200, 700	F	Ako je polje 200 ili polje 700 ponovljeno, oba polja moraju da imaju istu strukturu potpolja (ista potpolja u istom redosledu).
46.	2007, 100l (u povezanim bibliografskim zapisima)	F	U normativnom zapisu, koji sadrži samo jedno polje 200, s tim da to polje sadrži potpolje 7, proverava se da li se kod u potpolju 2007 podudara s kodom u potpolju 100l u povezanim bibliografskim zapisima. Pravilne su samo kombinacije: – 2007 = c* i 100l = (c* ili oc) – 2007 = ba i 100l ≠ (c* ili oc)

Legenda za vrste grešaka:F (*Fatal*)

– Zapis ne možemo da pohranimo dok greška ne bude ispravljena.

W (*Warning*), I (*Information*) – Program upozorava na moguću grešku.

G.2 PRETRAŽIVAČ

Za pretraživanje po bazi podataka CORES otvara se pretraživač nalik na pretraživač po bibliografskim bazama podataka.

The screenshot shows the 'Pretraživanje - CORES' window. At the top, there are buttons for 'Komandno pretraživanje' and 'Odredi limit'. Below are search fields for ISSN, Naslov, Autor - osoba, Šifra istraživača, and Kod za vrstu autorstva (set to 340). Each field has a search icon and an 'AND' dropdown. On the right, there are buttons for 'Pretraži', 'Novo pretraživanje', 'Poslednje pretraživanje', and 'Pohrani upit'. Below the search fields, there are options for 'Prelom reda', 'Prikaz rezultata pretraživanja' (set to 'Podrazumevani prikaz'), and 'Upiti'. A table shows search results with columns 'T. br.', 'ISSN', and 'Naslov'. The table contains 909 results, with the first six rows visible. The fifth row is highlighted. To the right of the table are buttons for 'Izaberi', 'Pokaži', 'Sledećih 50', and 'Zatvori'.

T. br.	ISSN	Naslov
52	1318-0185	Acta Histriae ...
53	1318-9131	Glasnik ZRS Koper
54	1318-1017	Monitor
55	0352-4833	Moj mikro
56	1318-1130	Win.ini
57	1318-7244	PC & mediji
58	0473-7466	Obzornik za matematiko in fiziko
59	0547-3276	Naši razgledi
60	1408-5097	Internet

Slika G.2-1: Primer pretraživača po bazi podataka CORES

Pretraživač možemo otvoriti u brauzeru ili u interfejsu za katalogizaciju, tj. u prozoru **Bibliografski zapis** ili prozoru **Normativni zapis (<akronim normativne baze podataka>)** ili prozoru **CORES**.

U gornjem delu prozora ispisuju se polja za pretraživanje, po kojima možemo da pretražujemo zapise iz baze podataka CORES. Pretraživač ne uključuje polja za dodatno ograničavanje pretraživanja "Limitiranje" i "Skeniranje".

Tehnika pretraživanja ista je kao tehnika pretraživanja po bibliografskim bazama podataka. To važi za skraćivanje zahteva za pretraživanje, pretraživanje po više polja za pretraživanje te za sintaksu kod komandnog pretraživanja (v. pogl. 4.1–4.3).

Druge specifičnosti pretraživanja u pretraživaču su:

Indeksi za pretraživanje

Spisak svih indeksa za pretraživanje koji se koriste prilikom komandnog pretraživanja u bazi podataka CORES dat je u dodatku A.

Izdao

IZUM

Institut informacijskih znanosti
2000 Maribor, Prešernova 17, Slovenija

telefon: +386 2 25 20 331

telefaks: +386 2 25 24 334

e-pošta: *podpora@izum.si*

web stranica prevoda priručnika na srpski jezik: *http://obrazovanje.vbs.rs*

Sadržaj se dopunjuje povremeno.

pomoć telefonom:

od ponedeljka do petka od 7.30 do 20.00

subotom od 7.30 do 13.00

+386 2 25 20 333